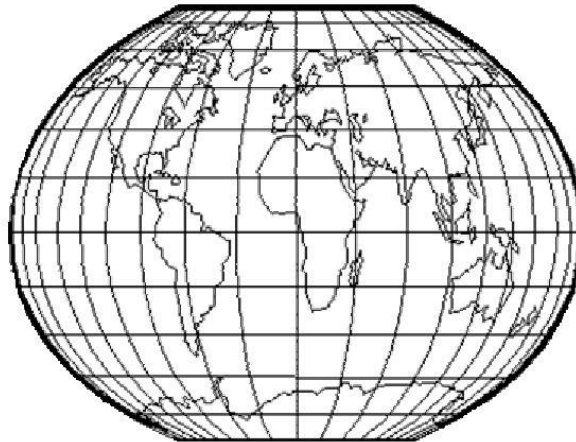

**Vereniging
"Vrienden van de Kerstgroep" -
Nederland**

KERSTGROEPEN IN

MUSEA

WERELDWIJD

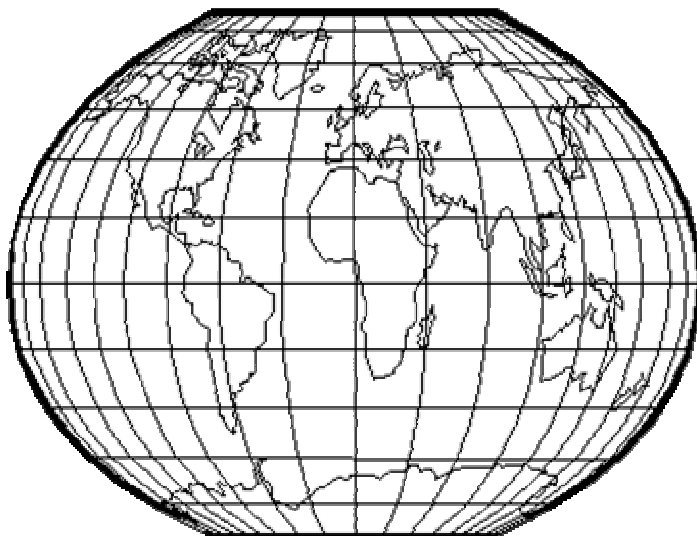
1

WEIHNACHTSKRIPPEN IN MUSEEN WELTWEIT

**Eine Broschüre der
Krippenfreunde in den
Niederlanden**

**Vereniging
“Vrienden van de Kerstgroep” -
Nederland**

KERSTGROEPEN IN

MUSEA

WERELDWIJD

Beste vrienden van de kerstgroep,

In 2004 hebben we “Kerstgroepen in Musea Wereldwijd” voor het eerst uitgegeven.

Ter gelegenheid van het twintig - jarig bestaan van onze vereniging heb ik het tweede museumboekje aangepast en biedt het bestuur u hierbij een nieuw boekje aan.

De meeste musea zijn het gehele jaar, of een gedeelte daarvan, geopend. Enkele musea, met een belangrijke collectie kerstgroepen, organiseren slechts tentoonstellingen in de kersttijd.

Het gaat o.a. om het “Etnografski Musej” in Zagreb, het “Carolino Augusteum” in Salzburg, het “Österreiches Museum für Volkskunde” in Wenen, het Etnografisch Museum in Martin (Slowakije), het Museum der Völker in Werl (Dtsl) en het Vorarlberger Museum in Bregenz.

Voor zover mogelijk raad ik u aan eerst op de website van het desbetreffende museum te kijken om teleurstellingen te voorkomen.

Ik hoop, dat dit overzicht een waardevolle leidraad zal zijn bij uw bezoek aan één van de musea.

Namens het bestuur van “Vrienden van de Kerstgroep”- Nederland wens ik u veel kijkplezier.

Ida Diemer – van der Lugt.

**Mocht de informatie inmiddels achterhaald zijn, of heeft u nieuwe adressen dan hoor ik dat graag van u: p.diemer@kpnplanet.nl
Dit om teleurstellingen voor anderen te voorkomen!!**

Verzameld door:

Onno Schellekens
Ida Diemer – van der Lugt
en
Mrs. Judy Davis, USA

Samengesteld en bijgehouden door:

Ida Diemer – van der Lugt
en
Mrs. Judy Davis, USA

Uitgave: November 2014

Amerika

Arizona

TUCSON.

Tucson Museum of Art. 140 N.Main Ave. In La Casa Cordova. Ieder jaar van eind nov. tot begin april een kerstgroep bestaande uit 600 figuurtjes. Tel.: 520-624 - 2333; Fax: 520 – 624 – 7202. www.tucsonmuseumofart.org
Open: di.-za. 10:00-17:00, zo.12:00-17:00. Gesl.: vak. en ma.

Californië

CARMEL.

Mission San Carlos Borromeo. Kerstgroep samengesteld uit verschillende lt. barok groepen. In een kamer links van het altaar. Tel.: 831-624-1271.
Open: 1 juni – 1ste ma. in sept. ma.-za. 9:30-19:30, zo. 10:30-17:00.

SAN DIEGO.

St. Vincent de Paul Village. 3350 E. Street. Meer dan 600 kerstgroepen.
Tel.: 619-687-1000.
Open: 1^e advent – Driekoningen ma.-vrij. 8:00-16:00; en vaak za. en zo. morgen; rest van het jaar op afspraak.

SAN FRANCISCO.

Grace Cathedral, Episcopal, 1100 California St, at Taylor St. on Nob Hill. Kerstfig. gesneden door Antonio Sanjuan Villalba uit Valencia, Spanje, in 1956. Gemaakt van Zweeds berkenhout en licht beschilderd.
Tel.: 415-749-6300. www.gracecathedral.org; info@gracecathedral.org
Open: ma.-vrij. 7:00-18:00, za. 8:00-16:30, zo. 7:00-19:00, vak. 8:00-16:00.

Connecticut.

BETHLEHEM

Abbey of Regina Laudis, a community of Benedictine women, 273 Flanders Road. Napolitaanse groep uit de 18^e eeuw (meer dan 100 fig.). www.abbeyofreginalaudis.com
Open: dag. 10:00-16:00. Gesl.: 6 jan. tot paaszondag.

Illinois.

CHICAGO.

The Polish Museum of America. 984 N.Milwaukee Ave. Verschillende grote szopka's uit het historisch museum van Krakau. Tel.: 773-384-3352 www.polishmuseumofamerica.org
Open: ma.-wo., vrij.-zo. 11:00-16:00. Gesl.: do. en vak.

St. John Cantius Church. 825 N. Carpenter Str. Midden 18e eeuwse Nap. Groep. Ook een replica, schaal 1:3 van het Wit Stwosz altaardeel uit de Mariakerk in Krakau met een geboorte scène op de altaardeuren. Tel.: 312-243-7373. www.cantius.org ; Open: ma.-vrij. 09:00-16:00.

NORTH MANCHESTER

Manchester College, 604 E.College Ave. Funderburg Library, 2e etage Ongeveer 25 kerstgr. uit de hele wereld. Tel.: 260-982-5203; www.manchester.edu/OAA/Library/files/info/hours.htm Open op afspraak.

Louisiana.

LAFAYETTE (downtown).

Museum, Cathedral of St. John the Evangelist, 914 St. John's Str. Downtown Italiaanse kerstgroep (120 fig.). Tel.: 337-232-1322 / 337-234-6904. Open: ma.-vrij. 09:00-12:00, 13:00-16:00

Massachusetts

MASHPEE.

Christ the King Parish, Mashpee Commons, hoek van Route 151 en Jobs Fishing Road, on Cape Cod. Tel.: 508-477-7700; Fax: 508- 477-8158. Open: ma.-vrij. 09:00-15:00, za. en zo. 09:00-12:00.

Michigan

FRANKENMUTH.

Bronner's Christmas Wonderland, 25 Christmas Lane. Kerstgroepen binnen en buiten. Tel.: 989-652-9931; www.bronners.com Open: jan.-mei: ma.-do. en za. 9:00-17:30; vrij. 9:00-21:00; zo. 12:00-17:30, juni-dec. ma.-za. 9:00-21:00; zo. 12:00-19:00. Gesl.: 1 jan. Pasen, Thanksgiving en 1e en 2e Kerstdag.

Minnesota

MINNEAPOLIS.

Westminster Presbyterian Church, 1200 Marquette Ave, 200 kerstgr. uit 80 landen. Tel.: 612-332-3421. e-mail: rschwartz@wpc-mpls.org Open: ma.-vrij. 9:00-17:00, zo. 9:00-12:00.

ST. ANTHONY VILLAGE (voorstad 8 km. NO v. Minneapolis)

Kerstgroep van de Luth. kerk, 3312 Silver Lake Road. Ook kerstgr. uit de hele wereld. Tel.: 612-781-2766. www.nativitychurch.org Open: kantooruren en tijdens kerkdienst.

New Hampshire

ENFIELD

Shrine of our Lady of La Salette, 410 NH Route 4a. Verzameling v. Charles DesRuisseaux. Meer dan 450 kerstgr. uit meer dan 50 landen.

Open: juni – sept. da. 10:30 - 16:00; december da. 17:00 - 21:00

www.lasalleteofenfield; tel. 603 632-7087

New Jersey

MT. LAUREL.

Cistercian Monastery, 564 Walton Ave. lt.kerstgr.

Open: da. 8:00-20:00

New Mexico

SANTA FE.

Museum of International Folk Art. 706 Camino Lejo, off Old Santa Fe Trail. Veel kerstgroepen in de uitgebreide volkskunst collectie.

Open: di.-zo. 10:00-17:00. Tel.: 505-476-1200.

New York

NEW YORK CITY.

Kerk van Franciscus v. Assisi, 135 W. 31e St. (tussen de 6e en 7e Ave.).

Kerstgroep in de beneden kerk. Tel.: 212-736-8500.

Ohio

AKRON

Kerstgroep van de Lord Jesus Catholic Church, hoek Killian & Myersville Roads. Geboorte grot, 500 kerstgroepen uit de hele wereld.

Tel.: 330-699-5086; www.nativityofthelord.org

Open: ma.-vrij. 9:00-16:00; za. en zo. voor en na de dienst.

CINCINNATI

Comboni Mission Center, 1318 Nagel Road, Miniatuur kerstgroep, Jeruzalem nagebouwd. Tel.: 513-474-4997.

Open: vanaf 2e zondag in dec. tot eind dec. dag. 18:00-21:00 behalve 24 & 25 dec. Verder het hele jaar ma.-vrij. 8:00-16:00 en op afspraak.

DAYTON

The Marian Library, University of Dayton. Er is een grote, handgesneden houten kerstgroep van Kevin Hanna in de lobby. Meer dan 1000

kerstgroepen uit de hele wereld. Tel.: 937-229-4214;

www.udayton.edu/mary/

Open: ma.-vrij. 8:30-16:30; za. en zo. op afspr.

Pennsylvania

CHALFONT

Byers' Choice Ltd. 30 mijl NO.v. Philadelphia, 4355 County Line Road.
In 1 kamer van visitors center meer dan 200 kerstgroepen uit de hele wereld.
Tel.: 215-822-0150. www.byerschoice.com
Open: ma.-za. 10:00-17:00; zo. 12:00-17:00. Gesl. vak.

GROVE CITY.

Slovak Folk Crafts. 1605 S. Center St. (Afslag 113 op Hwy I – 79)
Handgesneden Am.Lindehout kerstgroep met 82 bewegende figuren,
voorstellend het Slowaakse dag.leven, zoals het eeuwen heeft bestaan.
Gemaakt in Slowakije door Vladimir Tomko en Miloš Karabin onder
supervisie van meestersnijder Jozef Pekara, die de grote mechanische
kerstgroep in Rajecká Lesná, Slowakije heeft gemaakt.
Tel.: 724-748-5868. www.slovakfolkcrafts.com; Open ma.-za. 9:00-17:00.

PARADISE

National Christmas Center, 3427 Lincoln Highway. Tel.: 717-442-7950.
www.nationalchristmascenter.com
Open: wisselend, bellen! Voor groepen het hele jaar op afspraak.

PHILADELPHIA

St. Mary's at the Cathedral, Chapel of St. Michael en All Angels, hoek Ridge
Av. Chinese kerstgroep uit China meegebracht in 1943 door een missie-
zuster. Hele jaar in de kapel, met kerst in de kerk.
www.stmaryscathedralroad.org Klik op Links.

Tennessee

NASHVILLE

The Chapel & Christian Art Museum, 1908 Grand Av. 100 kerstgr. uit 35
culturen op de bovenverdieping. Tel.: 615-340-7206. www.upperroom.org
Open: 1e advent-febr. ma.-vrij. 8:00-16:30. Gesl.: tijdens vak. (bellen)

Texas

DEL RIO

Whitehead Memorial Museum, 1308 S. Main Street. Cadena Kerstgroep met
1287 items uit Californië en Mexico.
Tel. 830-774-7568. www.whiteheadmuseum.org
Open: di – za 9:00-16:30; zo 13:00-17:00. Gesl: ma.

SANGER.

“Bethlehem in Denton County”. 990 Milam Road East (5 min. N.v. Denton op de hwy I-35 North, afrit 473) 1800 kerstgr. Mrs. Judy Klein, Tel.: 940-231-4520. jkmk@grandecom.net ; www.bethlehemindentonco.com
Open: op afspraak, alleen in de weekenden en 's avonds.

Washington, DC

Mount St. Sepulchre, a Franciscan Monastery. 1400 Quincy Streets NO, Bethlehem grot. Tel.: 202-526-6800. www.myfranciscan.com
Open: ma.-za. 10:00-11:00 en van 13:00-15:00; zo. 13:00-15:00.

Wisconsin

GREEN LAKE

Green Lake Conference Center, in de Roger Williams Inn.
W2511 State Road 23, west van Fond du Lac. 250 kerstgr.
Tel.: 920-294-3323.
Open: Variabele bezoektijden, bel voor afspraak.

MENOMONEE FALLS

Holy Cross Lutheran Church, W156-N8131 Pilgrim Road. The “Joy to the World Nativity Collection”. 250 kerstgr. uit 37 landen. Tel: 262-251-2740.
Open: ma-vrij 13:00-15:00, zo 9:00-13:00.

OSHKOSH

United Methodist Church, 1174 Algoma Blvd. hoek New York. Meer dan 1000 kerstgroepen. Open: zo. 8:00-12:00; sept.-mei op wo. 17:00-20:00.
Groepen op afspr. Bel voor zekerheid. Tel.: 920-231-2800. www.abumc.org

België

ANTWERPEN

Musee des A.T.P. (We weten niet of dit museum echt bestaat)

HERGERSBERG / BULLANGE / BÜLLINGEN

Krippana (zie Lösheim Duitsland)

LIERNEUX

Les Santons de Wallonie, Moulin d'Ecdoval 17, B 4990. Santons van Robert Noirhomme, tentoonstelling en verkoop. Tel.: +32(0)80319827.
www.livisa.be/santon; robert.noirhomme@belgacom.net
Open: onbekend. Graag 1 dag vantevoren een mail sturen.

Brazilië

SAO PAULO

Museu de Arte Sacra, Avenida Tiradentes 676, Ponte Pequena. 18e eeuwse Nap. kerstgr. (1620 delen) en Braziliaanse kerstgr.

Tel.: + 55(0)11-3326-1373 / 5393 of 3336.

Open: di.-zo. 11:00-19:00.

Canada

MONTREAL

Musée de L'Oratoire, St. Joseph's Oratory, 3800 Queen Mary Road
850 kerstgroepen uit 100 landen, 300 groepen uitgesteld van mid. nov. – mid. febr. rest van het jaar 200 groepen. Tel.: 514-733-8211.

www.saint-joseph.org

Open: di.-zo. 10:00-16:30.

RIVIÈRE ÉTERNITÉ (Saguenay regio van Quebec bij Chicoutimi, weg 170)
1 mensgrote kerstgr. aan het begin van het dorp en 20 mensgrote handgesneden kerstgroepen in het park gemaakt door kunstenaars uit Quebec en een grote col. kerstgr. in de plaatselijke kerk. Weinig Engels.

ST. JEAN-PORT-JOLI (103 km. NO.v. Quebec City)

In de plaatselijke kerk tentoonstelling van 20 plaatselijk gemaakte groepen.

Open: juni-okt, dec.-jan. Tel.: 418-598-3023.

Duitsland

ABENSBERG (Beieren, 40 km. ten z.w.v. Regensburg). Aventinus Museum, Karmelitenplatz 5. U kunt hier kerstgroep figuren gemaakt door Sebastian Osterrieder bewonderen. Tel.: 0049(0)9443-6672.

Open: za.-zo. 13:00-16:00

ANNABERG-BUCHHOLZ (Z van Chemnitz in het Ertsgebergte)

Erzgebirgsmuseum, Grosse Kirchgasse 16, Open: di.-zo. 10:00-17:00.

Tel.: 0049(0)3733/23497.

ARZBERG - BERGNERSREUTH (Beieren)

Volkskundliches Gerätemuseum. Wunsiedlerstrasse 14, Arzberg.

Marktredwitzer Landschaftskrippe (2000 fig. 1850 – 1970)

Tel: 0049 9233 5225. www.bergnersreuth.de

Open: di – zo 10:00–17:00

ASCHAFFENBURG (Beieren)

Gentil-Haus, Grünwaldstrasse 20, Probst-Krippenfig. Tirol ong. uit 1800 en Egerlandkrippe. Tel.: 06021/3868866 www.museen-aschaffenburg.de

AUGSBURG

Basiliek van St. Ulrich en Afra, Ulrichplatz 15; handgesneden altaar met geboortetafereel. Tel. 0049(0)821-345560.

Open: da. 9:00 – 17:00.

AUST

Weihnachtskrippen Aust, Riederweg 15a, Jettingen. Tel: 08225 2389
e-mail: info@weihnachtskrippen-aust.de www.weihnachtskrippen-aust.de
Open: juni–febr. ma. – vrij. 9:00 – 19:00; za. 9:00–16:00 of na afspraak.
Gesl. maart–mei.

BAD TÖLZ (Z. v. München)

Heimatmuseum der Stadt Bad Tölz, Marktstrasse 48, D-83646
Open: di.-zo. 10:00-16.00. Gesl.: febr. Tel.: 0049(0)8041504688.

BAMBERG.

Das Bamberger Krippenmuseum- alte Bonbonkocherei, Obere Sandstr.23, Buslijn10 of 26 halte: Elisabethenstr. Tel.: 0049 951/55657

Diocesaan Museum, Domplatz 5.

Tel.: 0951/502316, www.erzbistum-bamberg.de

En een route langs de kerken!!

BERLIJN (Dahlem)

Museum Europäischer Kulturen, Im Winkel 6-8. U-bahn: U3, richting Krumme Lanke, halte Dahlem Dorf. Hier is de andere helft van de verzameling van Gertrud Weinhold ondergebracht: niet het hele jaar!! (zie Oberschleissheim). Ook kunt u hier de mech. kerststal zien, die eerder in Kevelaer werd tentoongesteld. www.museumdahlem.de

Open: di.-zo. 10:00-18:00.

BURGHAUSEN (Beieren bij Altötting)

Museum für Krippen, Ess- und Trinkkultur und Brauereigeschichte.

Kloster Raitenhaslach. Tel.: 0049(0)8677/9720.

Open: onbekend.

DEGGENDORF (O. v. Regensburg)

Stadtmuseum, Östlicher Stadtgraben 28, D-94469. In de kersttijd worden er kerstgroepen tentoongesteld. Tel.: 0049(0)9 91 2960-555.

www.stadtmuseum-deggendorf.de

Open: di.-za. 10:00-16:00, zo.10:00-17:00.

DIESSEN

Gebouw naast Marienmünster (kloosterkerk van St. Mary). Kerststallen uit de hele wereld. Fax: 0049(0)88079489420.

Open: tussen Kerstmis en Driekoningen en voor groepen op afspraak.

DIPPOLDISWALDE (Ertsgebergte)

Lohgerber-, Stadt- und Kreismuseum, Freiburgerstr. 18,

Tel.: 0049(0)3504/612418.

Open: di.-vrij.10:00-17:00, za, zo, feestd.13:00-17:00.

Gesl.: 24, 31 dec. en ma.

EGGMANNSTRIED (Baden-Württemberg, Bad Wurzach)

Museum für klosterliche Kultur, Ordenstrachten, Jesuleinverehrung und Weinachtskrippen, Pfarrhof. Tel.: 0049(0)75642753.

Open: april-okt. za. 14:00-17:00, zo.10:00-12:00.

FORCHHEIM

Gasthaus Roter Ochs, Kirchplatz 3, Familie kerstgroep begon in 1945 en is in de loop van de jaren uitgegroeid. Open: da.11:30-14:00, zo. 10:00-14:30.

Gesl.:ma.,di. behalve tijdens vakanties.

Tel:0049(0)9191/4511;Fax:0049(0)919/31975

FREIBURG IM BREISGAU (Baden - Württemberg)

Augustinermuseum Augustinerplatz 1-3 D-79098 Freiburg.

Open: di.-zo. 10:00-17:00. Tel.: 0049(0)7612012521.

FREISING (30 km, ten noorden van München, aan 't eind van SBahn-S1 Domberg

Diözesanmuseum, Domberg 21. Het grootste kerkelijk museum van Duitsland bezit ca 27 kerststallen w.o. een schitterende Napolitaanse kerststal uit de 18^e eeuw. Open: di. – zo. 10:00 – 17:00. Gesl.: ma. en feestdagen. Tel.: 0049(0)8161/48790; www.dommuseum-freising.de

GARMISCH-PARTENKIRCHEN

Museum Aschenbrenner, Loisachstr.44. Porselein, poppen en kerstgroepen met fig. uit „De oude Münchener School „ (1800)

Open: mrt.-nov. di.-zo. 10:00-12:00 en van 15:00-17:30;

dec.-feb. 10:00-12:30 en van 15:00-19:00.
Tel.: 0049(0)8821/7303105; www.museum-aschenbrenner.de

GLATTBACH (even ten noorden van Aschaffenburg).
Krippenmuseum in het stadhuis, Hauptstrasse 114. Pater Jürgen Lenssen heeft hier meer dan 1000 kerstgroepen uit 60 landen samengebracht
Open: 1^e Advent tot Driekoningen (beh. 24 en 31 dec.) di.-zo. 14:00-18:00;
Van 6 jan-31 jan alleen zo. en feestd. 14:00-18:00.
Verder op afspraak. Tel.: 0049(0)6021-34910/42448; www.glattbach.de

GOCH-KESSEL, Gocher Krippenparadies, Klosterweg 8
Verzameling van Theo en Monika Erps (ong. 250 kerstgroepen)
Tel.: 02823 9763247, e-mail : theoerps@hotmail.com
<http://www.krippenparadies-gocherland.de>
Open: 1ste advent t/m half jan. zo. 14:00-17:00 en op afspraak.

GRÜNHAINICHEN
Ausstellung Ertzgebirgische Volkskunst, Chemnitzer Strasse 20
Tel: 0049 (0) 37294/1344 of 1321

GUNZENHAUSEN (Beieren)
Weiperter Heimatstuben, Zum Schieszwesen 1, tel: 0049(0)9831/508-109
Heeft een „Endlerkrippe“ uit 1926; www.gunzenhausen.de

GROSZENLUDER (Ober Schwaben)
Heimatmuseum, Lauterbacherstr. Open: ma.10:00-12:00.
Tel.: 0049(0)6648 / 9110353.

HERGERSBERG: zie LOSHEIM.

JAHNSBACH (O van Zwickau, vlakbij Thum a.d.B 95)
Schnitz- und Klöppelverein Jahnsbach, Strasse der Freundschaft 86,
Mech. Weihnachtsberge. Open: di. t/m do.,za, zo 14:00-17:00
Gesl.: ma. en vrij. Tel.: 0049(0)37297/2247.

KEMPTEN
Allgäuseum, Memminger Strasse 5, tel: 0831/2525200
Jaarkribbe met 250 fig. uit de 1^e helft 19^e eeuw; www.allgaeu-museum.de

KEVELAER (even over de grens bij Venlo)
Niederrheinisches Museum für Volkskunde und Kulturgeschichte.
Hauptstrasse 18. Open: van 1 nov. t/m 31 mrt. di.-zo. 10:00-17:00 uur

Hoda Krippenmuseum. Familie Horst Dammers, Lindenstr. 62, tel.: 0049(0)28327789. Gerda en Horst Dammers hebben in de afgelopen 40 jaar vele kerstgroepen gemaakt en verzameld. In okt. 2001 konden zij hun droom verwezenlijken. Zij openden hun eigen museum. Er worden groepen uit o.a. Duitsland, Italië, Spanje, Portugal en Chili tentoongesteld. In een aparte ruimte verkopen ze ook kerstgroepen en toebehoren.
Open: okt.-dec. dag. 13:00-17:00, vrij - zo., 14:00-18:00.
Gesl.: 24, 25 en 26 dec..

KLÜSSERATH (aan de Moezel, bij Trier)

Haus der Krippen, Domus Praesepiorum, Hauptstr. 83, tel: 06507/939204
90 historische en hedendaagse kribben uit Duitsland, Oostenrijk en Italië.
www.krippenmuseum.info Open: vrij.-zo. 14:00-18:00
De kerstperiode 01-11 t/m 02-02 di.-zo. 14:00-18:00

KÖSZLARN (Beieren)

Kirchenmuseum, Marktplatz 35, tel: 0049(0)8536/268,
www.kirchenmuseum-koesslarn.de Kribbe fig. uit de 18^e en 19^e eeuw.
Open: april – okt. do, za, zo 13:00 – 16:00 en op afspraak.

KRUMBACH (25 km. ZO van Ulm)

Mittelschwäbisches Heimatmuseum, Heinrich-Sinz-Strasze 3-5,
Tentoongesteld worden kerstgroepen uit Zwaben (18^e- 20^e eeuw.).
Open: do - zo. 14:00-17:00 en op afspraak.
Tel. 0049(0)8282/3740; www.museum.krumbach.de

LOSHEIM-HERGERSBERG (O v. Malmedy, België; ZO v. Monschau, Dtsl.)
Krippana. Hergersberg 4, tel.: 0049(0)6557866. Kerststallen uit kerken, kathedralen, abdijen worden hier tentoongesteld. De expositie wisselt 2x per jaar. In het winkeltje verkoopt men ook kerstgr. Open: di.-zo. 10:00-18:00 uur

MARKTREDWITZ (Beieren)

Egerland- Museum, Fikentscherstr. 24, tel:09231/3907,
www.egerlandmuseum.de 2 Egerländer Kribben uit de 2^e helft v d.19^e eeuw
Open: di – zo 14:00 – 17:00 en op afspraak.

MINDELHEIM (27 km. Z van Krumbach; Z W v. Munchen aan de A96)

Schwäbisches Krippenmuseum, Hermelestrasze 4. **Gesl. tot 2015.**
Op de eerste verdieping van het museum zijn vele kerststallen uit Zwaben te zien. Open: di.-zo. 10:00-12:00 en van 14:00-17:00
Tel.: 0049(0)8261/90976-12/ 90976-50; museen@mindelheim.de;
www.mindelheimer-museen.de

MITTERFELS (Beieren)

Heimatmuseum, Burgstr.1, tel: 0049(0)9961/9400-25

MÜNCHEN

Bayerisches Nationalmuseum, Prinzregentenstrasse 3. U-Bahn nr.4 en 5 halte Lehel. In 1892 heeft de koopman Max Schmederer zijn collectie aan het museum geschonken. Na 1945 werd deze collectie met aanvullingen in de kelder van het museum tentoongesteld. In de eerste twee zalen zijn voorlopers van de kerststal te zien: Middeleeuwse gebeeldhouwde retabels en afbeeldingen van Christus als kind. De volgende zalen zijn donker en hebben wel iets weg van een grot. In meer dan 100 vitrines zijn kerststallen uit Beieren, Oostenrijk en Italië te zien. Een hoogtepunt vormen de kerstgroepen uit Napels. Hele straatscènes met drukgebarende mensen zijn uitgebeeld. De getoonde taferelen geven een goed beeld van het leven in het 18e eeuwse Napels. Alleen Maria, Jozef en het kind vallen niet zo op. De collectie geldt als één der mooiste ter wereld.

Open: nov. – eind jan. di.-zo. 10:00 - 17:00; do 10:00 – 20:00; febr. – okt. afspraak maken tel: 0049(0)8921124227; www.bayerisches-nationalmuseum.de

NEUMARKT in der Oberpfalz (60 km. ZO van Neurenberg).

Museum am Residenzplatz, Residenzplatz 7. In dit filiaal van het Bayerisches Nationalmuseum uit München, worden naast complete kerstgr. uit Duitsland, Oostenrijk en Italië, ook onderdelen getoond zoals engelen, dieren en voorwerpen uit het dagelijks leven.

Open: april-jan. di.-zo. 13:00-17:00. Tel.: 0049(0)91811507.

NÜRNBERG

Germanisches Nationalmuseum, Kartäusergasse 1, D-90402; www.gnm.de
Open: di, do - zo. 10:00-18:00; wo. 10:00-21:00. Tel.: 0049(0)911 1331-0.

NEUSTADT AN DER WALDNAAB (Beieren)

Stadtmuseum, Stadtplatz 10; tel: 09602/8929
Barokke jaarkribbe met meer dan 100 fig. en dieren.
www.neustadt-waldnaab.de

OBERAMMERGAU (20 km. N Garmisch- Partenkirchen).

Oberammergau Heimatmuseum, Dorfstrasse 8. Open: 1^e Adv.-1^e zo. in feb, di.-zo. 10:00-17:00 en vak. Apr-okt.di - zo13:00-18 :00.

Gesl.: ma. en nov., febr. en maart. Kerstgroepen van de 18^e eeuw tot heden.
www.oberammergauuseum.de

OBERAU (Beieren, 8 km. van Garmisch Partenkirchen)
Krippenmuseum Reiser, Schmiedeweg 3 (Schmiedbauerhaus)
Open: juli tot nov. wo. 14:00-17:00; 1^e Advent tot 1^e zondag in
feb. da.14:00-18:00. Gesl.: ma. en 25 en 31 dec.
Tel.: 0049(0)88248750 en 0049(0)8824939373; www.oberau.de

OBEREISENHEIM (Beieren)
Erzgebirgischer Spielzeugwinkel, Wipfelder Str.16, tel: 09386/90159
Verschillende kerstgr. met o.a. een mechanische uit 1870
Open: wo – ma 10 maart – mei; sept. – dec. 14:00 – 18:00 uur
gesl. op di. en jan – 10 maart, juni, 24,25,31 dec.
www.spielzeugwinkel.de

OBERSCHLEISSHEIM (N van München) via S-Bahn 1 of bus 292.
Museum im Alten Schloss, Maximilianshof 1. In een voormalig slot wordt een
deel (ong. 120 kerststallen) van de collectie van Gertrud Weinhold (1899-
1992) getoond.
Uit alle delen van de wereld zijn kerstgroepen te zien.
De rest van de collectie, die in totaal 1200 groepen omvat, is in museum
Dahlem (niet permanent) in Berlijn te zien.
Open: april-sept.di.-zo. 9:00-18:00; okt-maart 10:00-16;00
Tel.: 0049(0)89/3158272-12.
www.bayerisches-nationalmuseum.de/Altes-Schloss-Schleissheim

OBERSCHÖNFELD (20 km. ZW. van Augsburg)
Schwäbisches Volkskundemuseum, 8901 Gessertshausen.
Open: 29 nov.-4 febr. da.13:00-17:00.febr t/m okt. WO – zo 14:00 – 17:00
Gesl.: ma. en vrij. Tel: 0049(0)8238 4545 of 4477.

OBERSTADION
Krippen-Museum, Kirchplatz 5/1; tel:07357/9214-10
Open: febr.t/m okt. wo.-zo. 14:00-17:00;
1ste adv.- 31 jan. en palmzo. tot 3 wkn na pasen ma –za 14:00-17:00, zo en
feestda. 11:00-17:00. Febr.- okt. wo – zo en feestd. 14:00 – 17:00
Gesl: okt. Tel: 0049(0)7357 9214 10
www.krippen-museum.de; klaus.schwennig@oberstadion.de

OTTOBEUREN (Beieren)
Krippensammlung der Abtei, Sebastian-Kneipp-Str.1. tel.0049(0)8332/798-0

PLÖSZBERG (Op de grens met Tsjechië, 75 km. NO van Bayreuth).
Krippen – und Heimatstube (Rathaus). Jahnstr.1. In de 19^e eeuw
ontwikkelden houtsnijders in deze plaats een eigen unieke stijl. Op een berg

werd een hele stad gebouwd. Daarop plaatste men vele uit hout gesneden figuurtjes. In het museum zijn een paar van die bergen te zien. Open: ma. en vrij. 9:00-11:30, do. 13:00-17:00 en op afspraak. Tel.: 0049(0)9636/9211-0.
Eens in de 5 jaar wordt er een grote tentoonstelling gehouden (2010 de laatste).

PRIEN AM CHIEMSEE (beieren)

Heimatismuseum, Valdagnoplatz 1, tel: 08051/92710;www.tourismus.prien.de

ROTHENBURG OB DER TAUBER (Beieren),

Deutsches Weihnachtsmuseum van Käthe Wohlfahrt, Herrngasse 1.

Het museum laat de geschiedenis van het kerstfeest zien aan de hand van een groot aantal voorwerpen, zoals oude kerstboomversieringen, adventskalenders, kerstpiramides en papieren kerstgroepen. Het museum is onderdeel van een grote winkel (Weihnachtsdorf) waar het hele jaar door kerstartikelen verkocht worden.

Open: 15 april- 23 dec. da. 10:00-17:00, 15 jan.-15 april alleen za. en zo. 11:00-16:00; ook 1^e en 2^e kerstd. en nieuwjaarsd. Gesl.: Goede vrijdag.
Tel./fax: 0049(0)9861/409-365; www.weihnachtsmuseum.de

SCHLÜSSELFELD (Beieren)

Stadtmuseum, Marktplatz 25, tel. 0049(0)9552/9222-10

www.schluesselfeld.de Grote Frankische boerenkribbe uit 1930.

SCHARFENSTEIN

Museum Burg Scharfenstein: Ertzgebirgischen Weihnachts-und Spielzeugausstellung; Tel: 0049(0)3725/70720

SCHIRGISWALDE (t n.v. de Tsj. Grens)

Heimatismuseum „Carl Svoboda“, Hauptstrasse 11a. Verschillende Boheemse kerstgroepen.

Open: di.14:00-16:00, do.10:00-12:00 en van 14:00-16:00 en op afspr.
Tel.: 0049(0)359238660; e-mail:stadt@schirgiswalde.de

SCHNEEBERG

Museum für Bergmännische Volkskunst, Obere Zobelgasse 1,
Tel: 0049(0)3772/22446

SCHRAMBERG-SULGEN (Baden-Württemberg, aan de B 462 tussen Schiltach en Rottweil); Alte St. Laurentiuskirche, Kirchplatz/Lindenstraße

Open: 1 mei-30 sept. wo., do. en zo. 14:00-17:00. De openingstijden in de advents- en kersttijd en in jan. kunnen worden opgevraagd bij een automatische telefoonbeantwoorder. Kerstgroepen boven in de kapel.

SCHWABMÜNCHEN (Beieren)

Museum und Galerie der Stadt, Holzheustr.12, tel:08232/950260

Verzameling met een mech. Nazarener papierkribbe uit het Sudetenland.

www.museum-schwabmuenchen.de

SEIFFEN (Ertsgebergte, zw.v. Dresden)

Erzgebirgisches Spielzeugmuseum. Hauptstr. 73. In Seiffen wordt al 300 jaar speelgoed gemaakt. Het museum toont op 3 verdiepingen de geschiedenis van dit speelgoed. De blikvanger van het museum is een 6,5 meter hoge kerstpiramide. Daarnaast zijn er kerstkroonluchters, kerstgroepen en kandelaars uit de periode 1800-1950 te zien.

Elk jaar wordt er rond kerstmis een speciale tentoonstelling gehouden.

Open: da. 9:00-17:00.

Tel.: 0049(0)37362/8239; www.spielzeugmuseum-seiffen.de

SIMBACH AM INN (Beieren)

Heimatmuseum, Innstr. 21, tel:0049(0)8571/920605

Grote kribbe met klederdracht uit het Inndal.www.simbach.de

SONTHOFEN (Beieren)

Heimathaus, Sonnenstr.1; tel:0049(0)8321/3300_ www.sonthofen.de

Grote mech. Altnummer Kribbe (1881-1961)

STRAUBING (40 km. v. Passau),

Karmelitenkerk. Mech. groep draait op een wiel.Opm. dit is geen museum.

Bezoek op afspraak: tel: 0049(0)942181445; Guido@Scharrer-online.de

STUTTGART (Baden- Württemberg)

Württembergisches Landesmuseum (Altes Schloss). Schillerplatz 6.

De collectie omvat o.a. een aantal zgn. "Kastenkrippen", twee grotere groepen en verscheidene figuren uit Tirol en Napels.

Open: di. 10:00-13:00, ma.-za. 10:00-15:00. Tel.: 0049(0)7112793400.

TELGTE (20 km. O van Münster aan de B 51),

Religio - Westfälisches Museum für religiöse Kultur, Herrenstrasse 1-2,

Open : 13 maart-18 nov.di.-zo. 11:00-18:00, van 18 nov. 10:00-18:00.

Gesl.: ma. en 11,12 sept. ;24, 25, 31 dec.

[Tel.: 0049\(0\)2504/93120](http://Tel.:0049(0)2504/93120); www.museum-religio.de; museum@telgte.de

Vanaf Advent:jaarlijkse kerstgroepen tentoonstelling in het Heimathaus (schuin tegenover het museum).

Op de tweede verdieping van het museum staan permanent kerstgroepen opgesteld.

TITTMONING (O.v. München)

Heimathaus des Rupertiwinkels, Burg Tittmoning, Stadtplatz 1.

Open: 1 mei-30 sept. alleen met rondleiding; iedere dag, behalve do om 14:00 uur. Tel.: 0049(0)8683/7007-10. www.burg-tittmoning.de

WALDBREITBACH

Krippenmuseum van Gustel Hertling; [www. Sporthotel-hertling.de](http://www.Sporthotel-hertling.de)

Am Mühlenberg 3, D- 56588, Open: hele jaar za. zo. feestd. 14:00 – 18:00.

15 nov.-1e advent da. 14:00-18:00. 1e advent tot 20 jan. da. 11:00-18:00.

Gesl.: 24 dec, 25 dec. vanaf 14:00.www.krippenbauer-hertling.de

Tel.: 0049(0)2638 205; info@sporthotel-hertling.de

WALDSASSEN (N.O van Nürnberg Beieren)

Stiftlandmuseum, Museumstr.1, tel:09632/91247, www.waldsassen.de

Ong. 40 (kasten)kribben, waaronder enige mech. uit Bohemen.

WASSERBURG AM INN (Oberbayern)

Museum der Stadt Wasserburg im Heimathaus. Herrengasse 25 -17.

Open : mei - sept. di.-vr. 10:00–12:00 en van 13:00-16:00,

za.-zo. 11:00-15:00. okt.-april di.-vr. 13:00-16:00, za.-zo. 10:00-12:00.

Tel.: 0049(0)80710542.

WEIDEN (Beieren)

Stadtmuseum, Schulgasse 3 a, tel:0049 (0)961 / 4703900

Grote kloosterkribbe uit de 19e eeuw met 140 fig. en 110 dieren.

www.weiden-oberpfalz.de

WEILHEIM (Beieren)

Stadtmuseum, Marienplatz 1, tel: 0049 (0)881 / 682-600

Weilheimer „Brett“kribbe uit 1721. www.weilheim.de

WEISSENHORN (Z.O. v. Ulm)

Heimatmuseum An der Mauer 2, Een bezoek aan het museum is goed te

combineren met een bezoek aan de boekhandel “Im alten Schulhaus”

(Konradverlag) schulstrasse 5, gespecialiseerd in boeken over

kerstgroepen. Open: do.-zo. 14:00-17:00.

WERL (O van Dortmund)

Forum der Völker: Völkerkundemuseum der Franziskaner,

Melsterstr 15. Het museum herbergt een verzameling van 280 groepen uit

40 landen. Open: di.-vr. 9:00-12:00 en van 14:00-17:00, za.en zo 14-17

Kersttentoonstelling van 1^e advent tot 3 febr. tel:0049 29222635.

WUNSIEDEL (Beieren)

Fichtelgebirgsmuseum, Spitalhof 5, tel: 0049 (0) 9232/2032.

www.fichtelgebirgsmuseum.de

Ecuador.

CUENCA

Museo de Las Conceptas, Hermano Miguel 6-33 at Juan Jamarillo.

Collectie van Ecuadoriaanse kerstgr. die de plaatselijke, rijke cultuur van Cuenca en de Andes regio weergeven. Open : ma.-vrij. 9:00-13:00;15:00-18:00, za. en vak. 9:00-13:00. Fax: 593-7-830625.

Frankrijk.

AIX-EN-PROVENCE

Santons Michel Girault, 35 Rue Bédarrides 13100. Deze santonnier vervaardigt en verkoopt santons. Daarnaast stelt hij ook tentoon.

Zijn verzameling telt ongeveer 2000 stukken.

Open : di.-za. 9:30-12:30 en 14:15-19:00. Tel.: 0033(0)442271735.

Santons Fouque, 65 cours Gambetta, route naar Nice RN7. Museum, winkel. Open da. 10:00- 19:00 behalve 1e kerstdag.

Tel: 0033(0)4 42 26 33 38.www.santons-fouque.com

ARLES (Provence)

Musée Arlatan. 29 Rue de la République. Men kan hier o.a. een collectie oude kerstgroepen in kastjes met glas ervoor, santibelli's en santons gemaakt door Thérèse Neveu bewonderen.

Open : da. 9:30-12:30, juni-aug. 9:00-13:00 en van 14:00-18:30

Okt.-mrt. 9:00-12:00 en van 14:00-16:30, april, mei, sept. 9:00-12:00 en van 14:00-17:00; juni-aug. 9:30-12:30 en van 14:00-18:00.

Gesl.: ma. okt-juni, 25 dec.1 jan.1 mei,1 nov. Tel.: 0033(0)490935811.

Gesloten tot 2018

In het Cloître Saint-Trophime wordt de Salon International van de santonniers gehouden van 1 dec.tot 15 jan.

AUBAGNE

Ateliers van verschillende santonniers o.a.Thérèse Neveu, Castelin Peirano, Op 7 en 8 dec. is er een tentoonstelling van een reuze grote kerststal, een optocht van levende santons, vertellers en oude beroepen verlevendigen deze tweejaarlijkse manifestatie.

Museum, atelier en winkel van Santonnier Maryse di Landro

582 Avenue des Paluds (Zone industrielle)

www. santons-dilandro.fr ; info@santons-dilandro.fr

Van 1 juli tot 8 september tonen de beste kunstenaars op de jaarmarkt hun laatste creaties op het gebied van de santons en keramiek.

AUTUN

Kathedraal v. St. Lazare, place St. Louis

4 prachtige stenen kapitelen uit de 12e eeuw van Gislebertus met het verhaal van de drie Koningen. Op de 1e verdieping op ooghoogte te zien.

AVIGNON

Palais du Roure – Ancien hotel Baronceli-Javon. 3 Rue du College du Roure, 84000 Avignon. Men stelt Provençaalse volkskunst, waaronder santons tentoon. Open : ma.-vrij. 9:00-12:00 en van 14:00-17:30.

Tel.: 0033(0)490808088.

BESANÇON (Franche-Comte)

Musée du Folklore Comtois, La Citadelle, Rue des Fusilles, 25000.

Open: zomer da. 9:00-18:00; juli, aug. 9:00-19:00.

Winter: wo.-ma. 10:00-17:00 uur. Gesl.: di; 1e kerstdag en nieuwjaarsdag.

Tel.: 0033(0)381878316.

BEZIERS

Maison de Retraite des Frères des Écoles Chrétiennes – Fonsèranes.

Dit is geen museum, maar een rusthuis. Grote kerstgroep uit de 20e eeuw.

BLAIN (Loire – Atlantique, 40 km. t.n.v. Nantes)

Musée de la Fève et de la Crèche , 2 Place Jean Guihard, boven de toeristinformatie en tegenover de kerk. Museum van de Driekoningenbonen (10 000) en een gedeelte van de 300 kerstgroepen uit de hele wereld.

Open: di.-vrij. 14:00-18:00, za. 14:00-17:30, zo. 14:30-18:00. Gesl. feestd.

Tel.: 0033 (0)2 40 79 98 51.

BRIGNOLES (Var) **gesloten tot nader bericht.**

Musée du Pays Brignolais, Place Palais des Comtes de Provence.

Mechanische kerstgroep van Geraud – santibelli marseillais.

Open: 1 april-30 sept. wo.-za. 9:00-12:00 en van 14:30-18:00; zo 9:00-12:00,

15:00-17:00; okt.-maart 10:00-12:00 en 14:30-17:00. Tel: 0033(0)49469518

CARPENTRAS

Le Musée Comtadin – Duplessis, 234 Boulevard Albin Durand.

Open: da. 10:00-12:00; behalve di. en feestdagen en vak.

1 april-30 sept. 14:00-18:00 uur; winter 14:00-16:00 uur.

Tel.: 0033(0)490630492.

CASSIS (t.O. v. Marseille)

Musée Municipal Méditerranéen Arts et Traditions Populaires de Cassis,
Rue Xavier d' Authier.

Open: 's zomers wo.-za. 10:30-12:30 en van 15:30-18:30;

's winters 14:30-17:30. Gesl.: zon.-en feestdagen.

Tel.: 0033(0)442018866.

CAVAILLON (Provence,t.z.v. Avignon)

Musée de la crèche provençale, Route des Taillades,84300. Het museum wil het Provençaalse leven uit het einde van de 19e eeuw tonen. Daartoe zijn op 400 m2. bekende gebouwen en 680 santons uitgesteld.

Open: ma.-za. 9:00-12:00 en van 14:30-18:30.

Tel.:0033(0)490712597; Fax: 0033(0)490714746.

CHAMPLITTE (Haute-Saône)

Musée départemental d'arts et traditions populaires Albert Demard.

Château de Champlitte.

Open: 1 april-30 sept. 9:30-12:00 en van 14:00-18:00; 1 oktober -31 maart

14:00-17:00. Gesl.: di., za.-en zondagmorgen, 1 mei, 1 en 11 november en kerstvakantie. Tel.: 0033(0)384678200.

CHAMPTERCIER

In de eerste week van dec. wordt er een jaarmarkt gehouden van santons in het departement Alpes-de-Haute-Provence.De vrijwilligers van de vereniging Chanterroir organiseert die al sinds 1982.

CHAOURCE (200 km. Z.O. van Parijs bij Troyes)

Kerk St. Jean de Baptiste. Mech. kerstgr. uit de 16e eeuw

CHAUMONT (Haute – Marne)

Musée de la Crèche, Place du Palais/Esplanada de la Basilique (onderdeel van mus. d'Art et d'Histoire. Nap. kerstgroep uit de 18e eeuw en de kerstgr. uit het museum van Cluny. Open: da. 14:00-18:00; zomer 14:30-18:30.

Gesl.: di. en 25 dec,1 jan. en 1 mei.

Tel.:0033(0)3 25 03 01 99 ;www.Ville-chaumont.fr; musee@ville-chaumont.fr

CRUIS

In het laatste weekend van nov. exposeren meerdere "santonniers" hun werk. Organisatie door de vereniging "Avens Calenda".

DRAGUIGNAN (Provence, Var, A 8 afrit 36 Le Muy)

Musée des arts et traditions populaires de Moyenne Provence.

15 Rue Joseph Roumanille 83300, Open: di.-za. 9:00-12:00 en van

14:00-18:00, zo. en feestd. 14:00-18:00. Gesl.: 1 mei, 25 dec. en 1 jan.
Tel. : 0033(0)494470572.

FÉCAMPS (Normandische kust)

Palais Benedictine,

Paar voorstellingen van de geboorte in ivoor, schilderijen, glas in loodraam.

FONTAINE DE VAUCLUSE (25 km, O van Avignon)

Musée du Santon, Place de la Colonne (centre d'Ville) Werk van 95
santoniers uit de Provence. Open : da. 10:00-18:00.

Tel. : 0033(0)490202083; [www:musee-du-santon.org](http://www.musee-du-santon.org)

GRASSE (Cote d'Azur, N. v. Cannes)

Musée d'Art et d'Histoire de Provence. Rue Mirabeau 2. Open: da 10:00-
12:30 en van 14:00-17:30. info@museesdegrasse.com

Gesl.: di. en vak. Tel.: 0033(04)93 36 01 61 ; www.museedegrasse.com

Musée municipal : santons. Geen nadere informatie beschikbaar.

GRIGNAN (Drome, tussen Montélimar en Nyons)

Village Provençal miniature. Quartier La Tuilière 26230. Open: in de zomer
10:00-12:00 en van 14:00-19:00; 14 juli-31 aug. 10:00-17:00; in de winter
10:00-12:00 en van 14:00-18:00. Gesl.: 15 jan-15 febr. 's morgens door de
week en buiten het seizoen op di. www.village-miniature.fr

Volgens het Guinnessbook of records is dit de grootste kerststal ter wereld.

Op 400 m² bevinden zich 400 santons habillé, 300 dieren, meer dan 2000
bomen en struiken en 10.000 andere accessoires. Deze kerstgroep is alleen
van 1 dec.-15 febr. te zien. Tel. : 0033(0)475469168.

LES BAUX DE PROVENCE (Vaucluse, 25 km.N v. Carpentras).

Musée des Santons des Baux. Rue de L'Ancienne Mairie.

Open: da. 9:00-17:00. Tel. : 0033(0)490543439.

LE PARADOU (Provence.Z.v. Les Baux aan de D17 tussen Fontveille en
Maussane les Alpilles). La Petite Provence du Paradou, 75 Avenue de la
Vallée des Beaux. Mike en Marithé Charvin hebben een Provençaals dorp
op miniatuurformaat gebouwd. Het wordt bevolkt door 400 santons. In het
winkeltje dat bij het museum hoort, kan men ook santons kopen.

Open: jan.febr.da. 10:00- 12:00; 14:00 – 18:00; juli, aug. 10:00-19:00. Rest
v.h. jaar: 10:00 – 18:30 uur.

Tel. : 0033 (0) 4 90 54 35 75 ; www.lapetiteprovence.com

LE VAL (Dép. Var, N. v. Brignoles). Musée du Santon, Rue des Fours 2.
Open: da. 9:00-12:00 en van 14:00-18:00. Tel : 0033 (0)4 94 86 48 78.

LOURDES

Musée de la Nativité, Quai Saint-Jean 21 ; ingang bij klooster.(Porte St. Michel). Op 100m² heeft men een dorp uit de Pyreneeën (eind 19e eeuw) nagebouwd waar het kerstverhaal zich afspeelt . Open: april-okt. Di-za. 9:00-12:00 en van 13:30-19:00; zo 10:00-12:00 en 13:30-19:00; Tel: 0033 (0)5 62 94 7100

Musée Pyrénéen : Chateau Fort de Lourdes, Rue du Bourg 65100 Lourdes.
Kerstgroep uit de 18e eeuw.

Open: 1 april-30 sept. da. 9:00-12:00 en van 14:00-18:00,
Gesl.: 1 en 11 nov, 25 dec. en 1 jan. Tel.: 0033(0)562423737.

Musée de la Statue Religieuse, 3-13 Rue des Pyrénées
met ateliers. Tel : 05 62 94 27 44

LYON

Musée des Missions Africaines, 150 Cours Gambetta, 69361 Lyon,

Open: wo.-zo. 14:00-18:00.

Gesl.: 1 jan., Pasen, 1 mei, aug. en kerstmis. Tel.: 0033(0)478584570.

Musée Gadagne – marionetten ; Place du Petit Collège 1,

MARSEILLE.

Le musée Marcel Carbonel, 47 Rue Neuve Sainte-Catherine, 7e arr. wijk Pharo (bij de oude haven na Théâtre National linksaf Rue Robert). In de loop der jaren heeft de familie Carbonel een grote verzameling kerstgroepen uit de hele wereld opgebouwd. Die hebben ze ondergebracht in een apart museum, dat zich in de winkel bevindt. Naast santons en vormen, die door Marcel Carbonel zelf gemaakt zijn, zijn er santons te zien van andere makers zoals Lagnel, Sumien en Neveu.

Gesl.: 12:30-14:30. Tel.: +0033 (0)491542658;

www.santonsmarcelcarbonel.com; visdomine@santonsmarcelcarbonel.com

Musée des Arts et Traditions Populaires du Terroir Marseillais (12 km. NO.v. Kasteel Gombert). Place des Héros 5. Het museum bezit een mooie collectie santons. Ook de voorloper van de santon: de santibelli is er te zien.

Open: ma., wo., do. en vrij. 9:00-12:00 en van 14:30-18:30;

za., zo. 14:30–18:30. Gesl.: di. Tel.: 0033(0)491681438

De oudste jaarmarkt voor santons (sinds 1803) wordt elk jaar gehouden van de derde zondag in nov. tot 31 dec. met deelname van 40–45 “santonniers”. De jaarmarkt wordt vooraf gegaan door een mis in het Provençaals.

MARTIGUES

Museum van oud Martigues. Oude santons van de St. Julien Crèche.
Open: juli – aug. da. 10:00-12:00 en van 14:30-18:30;
anders: wo.-zo. 14:30-18:30. Gesl.: di. Tel: 0033(0)442423110

MONACO

Musée National – 18e eeuwse Nap. Kerstgroep (160 fig.).

MONTPELLIER

Musée Fougar. Santons. Geen nadere informatie beschikbaar.

MOURS ST-EUSÈBE (Drôme, n.v. Romans)

Musée d’Art Sacré de Mours- Saint Eusèbe Le Village.
Bereikbaarheid: SNCF (trein) Romans en Valence (20 km).
In een romaanse kerk wordt religieuze kunst en volkskunst tentoongesteld.
Open: ma.-za. 14:30-18:30. Gesl.: eind okt.-mei. Tel.: 0033(0)475029695.

MUZERAY (tussen Longuyon en Étain)

Musée Crecchio; [www: museedelacreche.com](http://www.museedelacreche.com); paalexandre@orange.fr
Open: mei – dec. za. en zo. 14:00- 18:00 en op afspraak; da.1-31 dec.
tijdens een festival (15 – 23 dec.2012 van 14:00 – 20:00)

NICE

Musée d’art et d’histoire de Nice, Palais Massena, 65 Rue de France.
Tel. : 0033(0)493881134.

NEVERS

Musée Municipal. Geen nadere informatie beschikbaar.

ORLÉANS

Musée historique et archeologique, Place Abbe Desnoyers 45000 Orléans.
Open : mei, juni en sept. di.-zo. 13:30-18:00; juli en aug. di.-za. 9:30-12:15
en van 13:30-17:30, zo. 13:30-18:00, okt.-april di. en za. 13:30-17:00,
zo. 14:00-18:30. Tel.: 0033(0)238792560.

PIERREFEU-DU-VAR (NO v. Toulon).

Musée du Santon, Château de L’Aumerade, Route de Puget – Ville. 1800
santons (18e eeuw – heden uit de collectie van dhr. Henri Fabre).
Open: da. 8:00-12:00 en van 14:00-17:30. Gesl.: zo. en feestd.

PONT-SAINT-ESPRIT (Gard)

Maison des Chevaliers. 2 Rue Saint Jacques. Een museum, waar men vele religieuze objecten tegenkomt van de 15e tot de 20e eeuw. Het aantal santons valt tegen. Er zijn enkele oude stalletjes te bewonderen o.a. van Johannes Steinberg (1771). Het museum verkoopt een mooie poster van een provinciale crèche uit de 18e eeuw.

Open: di.-zo. 10:00-12:00 en van 14:00-18:00;

15 juni-15 sept: di.-zo. 10:00-12:00 en van 15:00-19:00.

SAINT CEZAIRE-SUR-SIAGNE(50 km v. Sisteron, 15 km.t.z.v.Grasse)

Rue des Poilus 7. Museum opzij van een privéhuis, geen winkel. Typisch Provençaals dorp, waaronder een kerstgroep (300 santons)Open: da.

SAINT GUILHEM-LE DÉSSERT

Maison Sébètou Musée du Village, 15 Rue Chapelle des Pénitans, 34150.

Open: da. 10:00-19:00. Gesl.: jan. www.museestguilhem.fr

SISTERON

Gedurende de hele maand december worden er op de Salon du Santon unieke en exceptionele santons tentoongesteld met deelname van buitenlandse genodigden.

STRAATSBURG

Musée Alsacien, 23 – 25 Quai St. Nicolas, 67000.

Open : da. beh. di. 12:00-18:00, zo.-en feestd. 10:00-18:00, jan.,febr., maart, juli en aug. dagelijks open. Tel.: 0033(0)388525001.

VALENSOLE (Verdon, 50 km. van Sisteron)

Musée du Santon, Chemin du Riou

Dit is het vroegere museum uit Greoux-les-Bains.

<http://www.beyond.fr/villages/valensole.html>

Hongarije

BOEDAPEST

Ethnografisch Museum, Kossuth Lajos Plein 12.

Open: da. 10:00-18:00, In vakantie bellen. Tel.:0036(0)14732440;

info@neprajz.hu; www.neprajz.hu/english/informaciok/index.html

Israël.

BETHLEHEM.

Bethlehem Peace Museum Salesian Convent, Sterstraat 316.

Ter gelegenheid van de viering van 2000 jaar christendom is op 24-12-'99 dit museum geopend. Onder leiding van Alfredo Troisi, die jarenlang een

grote expositie van kerstgroepen in Verona ingericht heeft, is hier een verzameling kerstgroepen (200) uit de hele wereld samengebracht, onder beschermheerschap van de Unesco. De bewaker vragen, of hij het museum wil openen; niet na 16:00 uur. Tel.: 00972(0)22747825.

Italië.

ALBUSCIAGO (Varese, in de streek Lombardije, N.Italië)

Museo Internazionale del Presepio, Parrochia San Siron, Via San Giovanni Bosco 2. Tel: 00390331/909145 of 909720.

Open: zo. 14:30-17:30; andere dagen op verzoek.

AMELIA (3 km. buiten dit dorp Strada Annunziata 3, prov. Terni, Umbrië)

In het klooster Convento Franciscano SS Annunziata: een kerststal en een aantal

diorama's gemaakt door Juan Mari Oliva (1907 – 1991) uit Barcelona.

Open: het gehele jaar 7:00-20:00.Tel:00390744 970010

Ook de Dom (Cattedrale) bezit een permanente kerstgroep in de stijl van Palestina, ook daar diorama's. Open : 10:00-12:00 en van 16:00-18:30.

ASSISI

Kerk San Pietri, Piazza San Pietro. Open: 7:30 – 19:00 uur. Voorin links is een grote kerstafbeelding.

Op een aantal parkeerplaatsen in ASSISI staan grote kerstafbeeldingen.

BARI

Museo Archeologico Civico. Via Varrone. Open: di.-zo. 9:00-14:00.

BOZEN / BOLZANO (Zuid Tirol)

Museo del Presepio nel Convento di Muri-Gries, Grieser Platz 21. De oudste kerststal die hier te zien is, stamt uit 1750, de zgn. Lofferer-Krippe.

Open: sept.-juni op 1^e za. v.d. maand 15:00-17:00;

1^e za. in advent-2 febr. iedere za.

Tel.:00390471 920438; andergassen@linseis.it

BREMBO DE DALMINE (10 km, van Bergamo en 50 km. van Como)

Museo del Presepio. Via XXV Aprile 179. Het museum is opgezet door Giacomo Piazzoli in samenwerking met de Amici del Presepio. De collectie bestaat uit 900 groepen.

Open: nov.- jan. ma.-vrij. 14:00-18:00; zo. 9:00-12:00 en van 14:00-19:00, rest van het jaar do-zo. 14:00-18:00. Tel.:+39035563383;

info@museodelpresepio.com; www.museodelpresepio.com

BRIXEN / BRESSANONE (Zuid Tirol, N. Italië)

Diözesanmuseum, Piazza Palazzo Vescovile 2. In 1927 werd aan het Diözesanmuseum een afdeling met kerststallen toegevoegd. De collectie verhuisde in 1976 naar de Hofburg het voormalig bisschoppelijk paleis. De kerststallen werden in de kelder opgesteld.

In 8 ruimten is in 97 vitrines een mooi overzicht te zien van Tirolse kerststallen. Er zijn twee zogenaamde 'Jahreskrippen' (het hele Nieuwe Testament wordt uitgebeeld) uitgesteld. Ze zijn gemaakt door Franz Xavier Nissl en Joseph Probst. Open: 1 april - 31 okt. di.-zo. 10:00-17:00; Eind nov.-6 jan. alleen kerstgroepen da. 10:00-17:00. Gesl.: 24 en 25 dec. E-mail:brixen@diozesanmuseum.bz.it; www:diozesanmuseum.bz.it

Naast de kathedraal is een kruisgang met fresco's over het leven van Jezus. Gesl. 12:00- 15:00 uur

CAPRI (eilandje voor de kust van Napels):

ANACAPRI

Kerk San Michele. In de sacristie 6 kabinetten met 67 Nap. figuren.

CASERTA

La Reggia, het koninklijk paleis; 18e eeuwse Nap. groep (1200 fig.) van de Spaanse Prins Charles van Bourbon, koning v. Napels 1734.

Open: di.-zo. 9:00-18:00.

CONCESIO-FRAZ.SAN VIGILIO (Brescia)

Museo Presepio Paolo VI, Via Rizzardi 30/b, tel:030-2751388-cell,339-1581678; www.presepiopaolosesto.it; info@presepiopaolosesto.it

O.A. een mechanische kerstgroep.

COREGLIA ANTELMINELLI (30 km. t.n.v. Lucca)

Museo della Figurina di Gesso e dell'emigrazione. Palazzo Vanni, Via del Mangano 17. Open: juni-mrt. werkd. 8:00-13:00; feestd. 10:00-13:00 en van 16:00-19:00. Tel.: 0039058378082.

DALMINE(BG)

Museo del Presepio. Via xxv Aprile 179; tel:+39 035 563383

Open: nov.-jan.da 14:00-18:00; zo 9:00-12:00,14:00-19:00; andere maanden do t/m zo 14:00-18:00

www.museodelpresepio.com; info@museodelpresepio.com

DERUTA (20 km. t.z.v. Perugia, Umbrië)

Creazioni Ceramiche di Guastaveglie, Via dell'Engobbio 4. Werkplaats annex winkel, er:worden kerstgroepen in terracotta gemaakt en verkocht, enorme keus. www.presepiterracotta.it

GANDINO (Valle Seriana, Dolomieten)

Museum van de Basilica Santa Maria Assunta, ong. 500 kerstgroepen
Als u voor de kerk staat: rechtsnaast de kerk een bruggetje over. Museum met prachtige groepen.

GARDONE RIVIERA (Gardameer)

Museo il Divino Infante, Via dei Colli 34; Open: 3 apr-juni, 4 sept-4 okt vrij, za, zo. 10:00-18:00; 3 juli-30 aug, 4 sept.-4 okt 15:00-19:00; 27 nov.-17 jan. 10:00-18:00 Gesl.: ma. www.il-bambino-gesu.com; e-mai:info@il-bambino-gesu.com. Tel: 0039 0365 293105

GAZZANO (N. Italië)

Paese del Presepio, in de stal naast de kerk van San Marco. Diorama's van Antonio Pigozzi. Open: 8 dec.- 6 jan. 10:00-19:00; rest v.h. jaar zo. 10:00-19:00 en op afspraak. Tel.: 00390522803230 / 003903403290906.

GENUA

Brignoline Cloistered Nuns. Viale V.C.Bracelli 13.

Open: di.-vr. 9:00-19:00; za. en zo. 10:00-19:00. Tel.: +39010/2476351.

Museo Gianettino Luxoro, Via Mafalda di Savoia 3 (Nervi) 16167.

Het museum bezit een belangrijke collectie kerstgroepen uit de provincie Lombardije. Open: di.-za. 10:00-13:00. Tel.: 0039010322673.

La Madonetta Sanctuary. Barokke kerstgroep eind 17e begin 18e eeuw.

Neem de Righi kabelbaan naar de St. Nicolas halte, aanbellen,vragen naar de kerstgroep.

GRECCIO

Santuario Francese del Presepe. Church of the Nativity, gebouwd over de plaats, waar St. Franciscus in 1223 zijn eerste kerstgroep plaatste. Grote kerstgr. en kleinere op de 2^e verdieping van de kerk. Tel.00390746/750127. In het klooster zelf is ook een museum met kerstgroepen uit de hele wereld.

Open: overdag.

Net buiten het dorp een museum met kerstgroepen uit de gehele wereld.

Open: alleen in het weekend. In het dorp zelf vele schilderijen en kerstafbeeldingen van de eerste kerkstal van Franciscus.

GROTTA SMERALDA: Emerald grot, langs de Amalfi kust. Op de bodem is een onderwater kerstgroep gemaakt. Boten gaan uit Amalfi.

GUBBIO

Kerk St. Agostino, net buiten de stadsmuren. De kerststal is in het klooster, er zijn bordjes die ernaar verwijzen, adres Via di Porta Romana.

LAJEN/GRÖDEN (Zuid Tirol)

Museum Heide, Pontives Sud 12, Tel. +39 0471 797 397

Open: wo.–vrij. 10:00 – 12:00 en 14:00 – 18:00 en op afspr.

www.originalheide.com; e-mail: info@originalheide.com

LUTTACH/LUTAGO (Zuid Tirol, Ahrntal/Valle Aurina)

Krippenmuseum Maranatha. Weissenbachstr.17 / Via Riobianco 17. Dit zeer smaakvol ingerichte museum toont kerstgroepen uit de alpenlanden en in oriëntaalse stijl. Daarnaast is er nog een galerie waar moderne kunst rond het thema Geboorte en Familie tentoongesteld wordt.

Open: winter van 20 nov. tot Pasen; e-mail: info@krippenmuseum.com
zomer van 2 mei tot 5 nov. ma – za. 09:00-12:00 en van 14:00-18:00,
zo. 14:00-17:00. Gesl.: 25 dec.

Tel./Fax: +474 671682; www.krippenmuseum.com;

MACERATA (Marche, prov. di Macerata)

Museo Tipologico del Presepio, Palazzina Cassese, Via Maffeo Pantaleoni 4 (vlakbij Arena Sferisterio). 17^e eeuwse Nap. groep, regionale It.en buitenl.groepen. Open: op afspraak. Tel.: +390733234035.

MATERA (Basilicata)

In de Dom, hoog boven de wijk met de rotswoningen (Sassi) een prachtige, permanente kerstgroep.

MILAAN

Kerk van San Marco; naast laatste kapel rechts: 18^e eeuwse kerstgroep van papier gemaakt door F.Londonio; Open: het hele jaar.

MONTEVERGINE (Campania; bij Avellino)

Museo Internazionale del Presepio. Santuario/Abdij dei Benedettina.

De collectie omvat 200 groepen uit de hele wereld, w.o. een Nap. groep.

Open: da. 9:00-18:00.

MOROVALLE (Z v. Ancona bij Macerata)

Museo Pinacoteca Internazionale del Presepio.

In de exConvento dei Padri Agostiniani, Via Bonarelli 2. 500 kerstgr. uit de hele wereld worden hier tentoongesteld. Open: da. dec.-jan. 8:00-13:00 en van 15:00-19:00 alsmede op afspraak. Tel.+390733-221430.

MUGGIA (bij Trieste)

Kerk van San Francesco, Salita delle Mura. Open: ma., wo., vrij. 10:00-12:00. Tel.: +39040271104.

NAPELS

Museo Nazionale di San Martino; Piazzale San Martino. De collectie bestaat uit prachtige, grote Nap. groepen en enkele stukken.

Open: di.-zo. 9:00-19:00. Tel.: +390815781769.

Palazzo Reale, Piazza del Plebeiscito.

De kerstgroep van de Banco di Napoli bevat over de 200 fig. Uit de 18^e en 19^e eeuw Geplaatst in de Cosimo Fanzagis Royal Chapel.

Chiesa di Santa Chiara, vlakbij Via San Gregorio Armeno. In de kloostergang 17^e eeuwse groep. Open: da. 8:00-13:00 en van 16:00-19:00.

Kerk van Santa Maria in Portico. Kerstgroep met 24 grote figuren van Guiseppe Picano en Giacomo Colombo.

Van de originele groep 1647 fig. in opdracht van gravin Orsini gemaakt, zijn nog 4 herders, het Kind, 1 koning en os over.

Via San Gregorio Armeno: straatje met talloze makers van Italiaanse kerstgroepen.

OROPA (Piedmont)

Museo del Presepio. In de crypte van de nieuwe kerk van het Santuario, wat een bedevaartsplek is april – sept. naar de 14^e eeuwse Zwarte Madonna.

OSNAGO (prov. Lecco, Lombardije)

Museo del Presepe, Santuario delle Beata Vergine di Loreto
Piazza Santuario 7.

Open: zo.-en feestd. 10:00-12:00 en van 14:30-19:00 alsmede op afspraak. Tel.: +39039587217.

PONTE SAN PIETRO (bij Bergamo)

Chiesa Vecchia. Meer dan 30 geboortediorama's gemaakt door de It. vereniging. Open: 17 dec.-7 jan. da. 10:30-12:00 en van 14:30-18:00; verder op afspraak. Tel: +39035616036.

POUILLES

Tarente – Museo del Presepio. Geen informatie beschikbaar.

RAVENNA

In de kerk San Apollinare Nuovo, Via di Roma 51, een prachtig mozaïek met de Driekoningen.

ROME.

Museo Tipologico Internazionale del Presepio “Angelo Stefanucci “
Belangrijkste museum van de It. ver. in de kelder v.d. kerk SS Quirico & Giulita, Via Tor de’ Conti 31/a. Bereikb. met bus 27,81,87,186,204.
Open: wo. en za. 17:00-19:30; feestdg. da. 10:00-12:30,17:00-19:30.
Gesl.: Juli en aug. Tel.: 06 6796146; www.presepio.it; info@presepio-cividinoquintano.com
Ingang: via de kerk (Quirico e Giulitta) om de hoek nr.23 naast het Forum Hotel of Via Tor de Conti 31^a.

Museo Nazionale delle Arti e Tradizioni Popolare, Piazza G. Marconi 8.
Bereikbaar met de metro: linea B richting Laurentina, halte EUR - Fermi; bus 714, 791, 671, 764. Één van de kerstgroepen in dit nationaal volksmuseum komt uit Napels en is gemaakt in de 18e eeuw.
Open: da. 9:00-18:00; feestd. 9:00-13:00.
Gesl.: op 1 jan., 1 mei en 25 dec. Tel.: +39065926148 en +39065910709.

In de kerk del Gesu. Kleine, mooie kerstgr. met figuren van hout uit St. Ulrich.

In de kerk di Santa Maria in Via, Via del Mortaro 24, in kamer links v.h.altaar Napolitaanse groep uit de 18^e eeuw. Werk van Nicola Maciariello.
Open: da. 07:15-12:45 en van 16:00-21:00; Tel.: +39066976741.

Basilica del Santi Cosmo e Damiano, Via dei Fori Imperiali 1. Een prachtige Napolitaanse groep uit 1750: 6m breed, 3.5 m diep en 4 m hoog.

Basilica di Santa Maria Maggiore. In de Sixtijnse kapel staat de **oudste kerstgroep**. Deze werd in 1289 door Arnolfo di Cambio uit marmer vervaardigd en in 1291 in de kerk geplaatst.

In de kerk: Santa Maria in Aracoeli en S. Bambino di A. Het originele Kind werd in 1994 gestolen. Er staat nu een kopie.

Catacomben. In de verschillende catacomben vinden we restanten van fresco’s op de muren en in de crypten met kerstvoorstellingen.

Kerk: Maria in Sopra Minerva, Piazza della Minerva (schuin achter het Pantheon) In de buurt van de sacristie een kast met daarin kerstbeelden en in de kruisgang een mooie afbeelding. Overdag: open.

Kerk San Dorothea, Via di Santa Dorotea 23, wijk Trastevere. Hier vrijwel langs de ingang een Kerstgroep. Lijkt Napolitaans. Open: 's morgens en in de latere namiddag.

The Street Cleaners Nativity Scene, AMA headquarters,
Via dei Cavalleggeri 5, www.amaroma.it / presepe-dei-netturbini/
Open: 15 dec – 30 jan. da. 8:00 – 20:00 uur; 1 febr.- 14 dec. 9:00 – 19:00;
zondag en vak. 8:00 – 11:30 uur; toegang gratis.

Als je van het St. Pietersplein komt, ligt het aan de linkerkant van de straat. Je moet een poort onderdoor ong. in het midden van de straat, linksaf tot je niet verder kunt, rechtsaf en dan in het midden van het gebouw een deur door en in deze hal staat de kerstgroep.

RIVISONDOLI (Aquila.Gelegen in de Abruzzen,150 km. O v. Rome)
Museo della Civiltà, Contadina e Pastorale. Via Teofilo Patini 5,
Open: tijdens kantooruren. Tel.: +39086469273.

Pinacoteca monotematica sul presepe, Via Teofilo Patini.
Open: niet bekend. Op 150 schilderijen wordt het kerstverhaal uitgebeeld.

SALERANO SUL LAMBRO (prov. Lodi)
Il mondo nel presepio. Strada Provinciale 17 Melegnano Sant Angelo Lodigiano. Open: het hele jaar op za en zo in de middag.
De landbouwer Tino Cazzulani heeft in 2000 een museum geopend, waar hij zijn collectie van 200 kerstgroepen heeft ondergebracht.

SAN VIGILIO DI CONCESIO (No v. Brescia)
Museo del Presepio"Paolo VI", Via Rizzardi 30b. Grote mech. kerstgr. en 100 groepen uit de hele wereld.
Open: vak.10:00-12:00 en van 14:00-19:00, verder op afspraak.
Tel./Fax: +390302751388; www.presepiopaolosesto.it

SUMIRAGO (NW v. Milaan, richting Varese)
Museo Internazionale del Presepio di Albusciago, Parochie San Siron, Via San Giovanni Bosco 2.
Open: vak 14:30-17:30, verder op afspraak.
Tel.: +390331909145; www.museodelpresepio.freeweb.supereva.it

TARANTO (Puglia)

Museo del Presepio (Costa collectie) bij de kerk San Spirito,
Via Lago d 'Averno 10. Open: hele jaar op afsf. Tel.: +390997761799.

TRIESTE

Museo della Tradizione Presepistica Triestina. Via dei Giardini 16.
Open: ma.-vrij. en dec. en jan. da. 15:00-18:00, vak. 10:00-12:00 en van
15:00- 18:00. Gesl.: juli en aug. Tel.: +39040382678.
E-mail: amicipresepiots@tiscali.it

Presepio Ligneo monumentale (Borgo Grotta Gigante).
Grote kerstgroep buiten Trieste in grot. Open: di.-zo. 10:30-12:30 en van
14:30-16:30. Tel.: +39040311853

Sicilië

ARROUZA, Creches du Monde

Open:10:30-12:00;14:00-18:00

www.creches-du-monde.com; contact@creches-du-monde.com

Voorstelling: 11-11:30; 14-14:30; 15:30-16;17-17:30

Van de parkeerpl. L'Arrouzza volg Auditorium Padre Pio, dan Village des
jeunes; van het klooster volg Cité St. Pierre

CALTAGIRONE (prov. Di Catania)

Museo Internazionale del Presepio, ex. Biblioteca Comunale Largo San
Luigi. Collectie van Luigi Colaleo.

Open:9:00-13:00 en van 16:00-19:00; [www. Comunecaltagirone.ct.it](http://www.Comunecaltagirone.ct.it)

Chiesa Pinacoteca Museo dei PP. Cappuccini, Convento dei Padri
Cappuccini. Kerstgr. met moderne fig. gemaakt door plaatselijke artiesten
als getuigenis voor het voortbestaan van de kerstgroepraditie in Caltagirone
"The Story of Salvation".

Open: 9:00 – 12:00 en 15:00 – 19:00; zo. 10:30 – 12:00 en 15:30 – 19:00

Chiesa del Carmine, kerstgr. in terracotta door de Milazzo broers.

Open: 10:00 – 13:00 en 15:30 – 19:00

In een huis aan de Discesa Verdumai, Discesa verdurai; Fax: 0039 0933
24355/ 0039 0933 23568. Kunstzinnige kerstgr. door de "Primaria
Compagnia Siciliana dei Pupi".

Associazione "Amici del Favo", Via San Pietro 132, Tel.0039 0933 57458 of
0039 0933 22927; www.associazioneamicidelfavo.com; amicifavo@alice.it

Open: 10:00 – 13:00; 15:30 – 20:00. De aanbidding van de Koningen; mensgrote figuren in terracotta.

Tentoonstelling van verschillende kerstgroepen, Via SS.Salvatore 28; www.associazioneamicidelfavo.com; amicifavo@alice.it

DONNALUCATA. Museo del Presepio, kerk v.Santa Caterina da Siena; Open: openingstijden van de kerk. Kerstgroepen uit de hele wereld.

GIARRE (prov. di Catania)

Museo del Presepio, Via Giovanni Meli 3; Gesl.: juli en aug.

Open: wo, zo., feestd. en vak. 17:00-19:00. En op afspraak.

Gesl: juli, aug. Tel.: 0039 0959 34265; mob. 3284715123;

aiap.giarre@tiscali.it; www.museodelpresepiogiarre.org

Prachtig museum met kerstgroepen uit de hele wereld en zeer fraaie diorama's.

MESSINA

Napolitaanse kerstgroep uit 1700-1800 in de kathedraal in het historisch centrum. Figuren van Guiseppe Bongiovanni Vaccaro.

Open: tijdens de openingsuren van de kerk.

MILITELLO IN VAL di CATANIA

Kerk di Santa Maria della Stella, Piazza S. Maria della Stella.

Altaar van Giovanni della Robbia, 1487

Open: tijdens de openingsuren van de kerk.

MODICA

Kerk di Santa Maria di Bethlem, Via Marchese Tedeschi. Kerstgroep in terracotta gemaakt door pastoor Benedetto Papale in 1882, bestaat uit 66 figuren. Open: tijdens openingsuren van de kerk.

PALERMO

Museo del Presepio, deel van Museo Etnografico Pitrè (Palazzina Cinese)

Via Duca degli Abruzzi, Parco della Favorita, 18e eeuwse kerstgr. van

Giovanni Matera (ca. 350 fig.) Open: ma.-zo. 7:30 -13:30. Gesl. Vrij.

SCICLI.

Kerk di San Bartolomeo in het historisch centrum. Kerstgr. in Nap.stijl uit 1573. Houten fig. gerestaureerd door Pietro Padula na 1693 en een engelachtig gloria boven de ruïnes van een oude tempel.

Open: tijdens openingsuren van de kerk.

SIRACUSA

Galleria Regionale di Palazzo Bellomo, Via Capodieci 14/16, naast de kerk v. San Benedetto. Te bereiken met bus 21 of 22. Tel. 0931 69511

Open: di - za. 9:00-19:00, zo. en vak. 9:00-13:00.

Urp.gall.bellomo@regione.sicilia.it Een collectie van beelden en 2 kerstgroepen met beelden in was van Ignazio Macca (eind 1700 begin 1800) Sommige figuren komen van de Bongiovanni Vaccaro's workshop.

TRAPANI

Museo Regionale Conte Agostino Pepoli in het klooster Santuario della Madonna di Trapani. Via Conte A. Pepoli 180. Door het hek het park in, naast de kerk rechts. Dit museum bezit een paar oude kerstgroepen o.a van koraal. Open : di-za 9:00-13:30, 14 :30 – 19 :30 ; zo en vak.9:00-12:30.

urpmuseotp@regione.sicilia.it

Kroatië

ZAGREB

Etnografski muzej. Trg. Mažuranića14,10000 Zagreb, Hr Vatska. De collectie van het museum bestaat o.a. uit voorwerpen met betrekking tot

kerstgebruiken en enkele kerstgroepen. jbarlek@etnografski-muzej.hr

Open: di., wo. en do. 10:00-18:00, vr., za. en zo. 10:00-13:00. Gesl.: ma.

Tel.: +385(0)14826220; Fax: +385(0)14826221;

Malta

Ghaqda Hbieb Tal- Presepju Ghawdex- Malta. Triq ir-Repubblika, Victoria, VCT 103, M – Gozo. Tel./fax: 00356(0)551643.

Mexico

MONTERREY

Basilica de la Purísima. Hidalgo Poniente 748, hoek Serafín Peña, Colonia Centro. Beneden kapel. Collectie v. Mgr. Aureliano Tapia Méndez.

Meer dan 2000 groepen. **Ingang gewijzigd (2015)**

Open: da.10:00-12:00 en van 16:00-20:00.

Tel : 00 52(0)818342 9025 / 7092.

Monaco.

MONTE CARLO. Musée National, 7 Av. Princesse Grace. Santons uit eind 18e - begin 20e eeuw + 18^e eeuwse Nap. groep. Tel: 00377 93 30 91 26

Nederland

UTRECHT

Museum Catharijneconvent, Nieuwegracht 63. Napolitaanse Kerstgroep uit de 18e eeuw (56 fig.) Advent tot 6 jan. Open: di. – vrij. 10:00-17:00; za., zo., 1e en 2^e kerstdag 11:00-17:00. Tel.: 030 2317296.

SCHIMMERT

La Maison des Santons, Vauwerhofweg 6, Tel. 045 – 4041506
Open: za 13:00 – 17:00 en op afspraak; info@santons.nl; www.santons.nl

WEERT

Gemeentemuseum voor Religieuze Kunst Jacob van Horne, markt 1
Oudste kerststal van Zuid-Nederland en houtsnijwerk van F.W. Mengelberg.
Open: di.-zo. 14:00-17:00, 25, 26 dec. Gesl.: 24 dec.

Oostenrijk.

BAD ISCHL (Oberösterreich)

Museum der Stadt, Esplanade 10 A-4820; Open: di.-zo. 10:00-17:00; wo.14:00-17:00. Van eind nov. tot begin febr. wordt er een tentoonstelling van kerstgroepen gehouden. Tel.: 0043(0)613225476.

BREGENZ (aan de Bodensee).

Das vorarlberg museum, Kornmarkt 1. Dit museum bezit de grootste en belangrijkste verzameling kerstgroepen van Vorarlberg.
Open: di.-zo. 10:00 -18:00; do. 10:00 – 21:00; Tel.: +43(0)557426050.
Alleen gedurende de kerstperiode, kijk voor alle zekerheid op de website:

CHRISTKINDL

Een mechanische lindenhouten kerstgroep van 300 fig. op de muziek van een Boheems cylinder orgel gemaakt door Karl Klauda (1855 – 1939)
Open: 27 nov.- 6 jan. wo., za., zo. en feestd. 9:00-17:00; tussen kerst en Nieuwjaar: wisselend. Met gids.
Tel: 0043(0)6767252/50935; www.pfarre-christkindl.at

De Pöttmesser groep. In de pastorie van Christkindl, 778 figuren op een opp. van 58 m2. gemaakt door Ferdinand Pöttmesser, begonnen in 1955.

DEUTSCH-GRIFFEN (Karinthië)

Krippenmuseum, Deutsch-Griffen 48. tel: 04279/547
www.Krippenmuseum Deutsch-Griffen.at

DORNBIRN (Vorarlberg, Z. v. Bregenz; afslag v.d.A14)

Bij de ingang naar de Rappenlochsschlucht/Canyon. Krippenmuseum,

Gütle 11c. Open: 1 mei-6 jan. di.-zo. 10:00-17:00. Tel. +43(0)5572/200632;
Volg borden Rolls Royce Museum, museum ligt er even voorbij.
www.krippenmuseum-dornbirn.at; Krippenmuseum.dornbirn@cable.vol.at

EISENERZ (Steiermark, 80 km. t.z.v.Steyr)
Krippenhaus, Geyereggstrasse 1 / Bergmannsplatz A-8790. Open: op
afspraak en 1 dec.- 6 jan. ma.-zo. 10:00-12:00 en van 14:00-17:00.
Tel.: 0043(0)3848 3615.

FULPMES in het Stubaital (Tirol), bereikbaar met Stubaitalbahn
Tiroler Krippenmuseum, Kirchplatz aan de Bahnstr.11.(ong. 70 kerstgr.)
Open: di.-zo. 10:00-12:00; 14:00-18:00. Gesl.: ma.
Tel.: 0043(0)5225 62 908; kontakt@krippenmuseum.at;
www.stubaier.krippenmuseum.at

GMUNDEN (Oberösterreich)
Kammerhofmuseum der Stadt Gmunden, Kammerhofgasse 8.
Open: wo.-za. 10:00-14:00, zo. en feestd. 10:00-12:00.
De kerststallen in dec. en jan. van wo.-zo. 10:00-12:00 en van 14:00-17:00.

GRAZ (Steiermark)
Landesmuseum Joanneum, Abteilung Volkskunde. Paulustorgasse 11 – 13a
A – 8010.
Open: di.-zo. 10:00-18:00, do. 10:00-20:00. Tel.: 0043(0)43316830416.

GROSSRAMING (Oberösterreich)
Krippenmuseum van Rosi Gruber, Rodelsbach 37. Privémuseum met 150
kerstgroepen. Open: op afspraak. Tel.: 0043(0)72548317.

HALLEIN (15 km. Z v.Salzburg)
Keltenmuseum, Pflegerplatz 5. Open: 1 mei-30 sept.da. 9:00-17:00.
Tel.: 0043(0)62452783. Open:da 14 – 16.

Stille-Nacht-Museum, F.X. Gruberplatz 1, A-5400. In dit kleine museum
wordt de geschiedenis van het beroemde lied getoond.

HALLSTATT
Heimatismuseum. Dr.F. Mortonweg 27. Open: okt.- april da. 10:00-16:00;
mei-sept. da.10:00-18:00. Tel.: 0043(0)6348280.

IMST (Tirol, W v. Innsbruck)
Heimatismuseum, Ballgasse1. Tel. 0043(0)5572/61728.
Open: juni-sept. ma.-do. 9:00-11:00; vrij 9:00-11:00 en van 15:00-17:00.

INNSBRUCK

Tiroler Volkskunstmuseum, Universitätsstr.2.

Open: ma.-za. 9:00-17:00; zo. en vak. 10:00-17:00; juli, aug. tot 17:30.

Gesl: feestdagen; e-mail:volkskunstmuseum@tirol.gr.at

Tel.: 0043(0)512 59489510; www.tiroler-volkskunstmuseum.at

LEOBEN (Steiermark)

Museumscenter Leoben-Kunsthalle, Kirchgasse 6, A-8700. Het museum bezit één van de grootste verzamelingen in Oostenrijk.

Open: di.-zo. 9:00-18:00. Tentoonst met kerst. Tel.: 0043(0)38424062408.

LIENZ (Oosttirol)

Schloss Bruck, Museum der Stadt Lienz, A-9900. De kerstgroepen worden alleen in de kersttijd tentoongesteld. Open: di.-zo. 10:00-17:00.

Tel.: 0043(0)48526258083.

LINZ (Oberösterreich)

Oberösterreichisches Landesmuseum, Schlossmuseum

Tummelplatz 10, A-4010. De kerstgroepen zijn alleen in de kersttijd te zien.

Open: di.- vrij. 9:00-18:00, za., zo. en feestd. 10:00-17:00. Gesloten: 1 jan,

Goede Vrijdag, 1 nov, 24, 25 en 31 dec. Tel.: 0043(0)7327744190.

MARIA TAFERL (Niederösterreich W. van Melk)

Krippenmuseum met mechanische Krippe. Open: jan.-dec. dag. 8:00-17:00.

Tel.: 0043(0)7413 7040; Fax: 0043(0)74137055.

In de winter op afspraak met Rudolf Brandtner, Tel.: 0043(0)676-7309513; info@wstechnic.at

MARIAZELL (150 km. ZW. v. Wenen, weg naar GRAZ)

Mech. kerstgroep met 130 fig. in 12 Nieuw Testamentische scenes.

Bezoekers gaan naar de hoofdstr. en vandaar vragen naar het huis van de kerstgroep fam. Habertheuer, Kalvarienberg 1; Tel.: 0043(0)3882 2108

OBERDRAUBURG (Karinthië, O v. Linz) Oberkärntner Masken-und Brautumsmuseum. Marktstrasse (Umfahrerhaus).

Open: juli-sept. ma.-vr. 10:00-12:00 en van 17:00-19:00, za.10:00-12:00 en op afspraak. Tel.: +43(0)47102249.

SAALFELDEN (W.v.Salzburg.15 km N v. Zell am See)

Pinzgauer Heimatmuseum in Slot Ritzen. Grootste coll. uit de Alpenregio.

Open: 1 dec.-28 febr; 1 mei-31 okt. da. 11:00-17:00.

Gesl.: ma. en maart, april, nov. Tel. 0043(0)658272759.

SALZBURG

Carolino Augusteum. Afd. Volkskunde museum gevestigd in: das Hellbrunner Monatsschlössl. Dit slot ligt in een mooi park en herbergt de volkenkundige verzameling van het Carolino Augusteum.

Open: 28 mrt.-31 okt. da. 10:00-18:00. Tel.: 0043(0)6629870021

Salzburger Museum: groepen uit de 17^e eeuw – heden.

Salzburger Weihnachtsmuseum, Mozartplatz 2,

Open: wo – zo 10:00 – 17:-00; da van 6 – 12 tot 11-01 en gedurende Salzburger Festival. Kunsthistorische collectie van Ursula Kloiber over advents en kerstijd in Zuid Duitsland en Oostenrijk van 1840 – 1940 met o.a. weihnachtspyramiden, papieren groepen en een kleine mech.kerstgroep.

STEYR

Museum der Stadt Steyr, Grünmarkt 26.

Open: apr.-okt. di.-zo. 10:00-14:00; nov.-mrt. wo.-zo. 10:00-16:00; dec. da.10:00 -14:00. Tel.: +43(0)7252575348.

VÖSENDORF (bij Wenen)

1^e Niederösterreichisches Krippenmuseum. Johannisweg 2.

Open: ma.-vr. 10:00-12:00 en van 14:00-18:00;

za., zo. en feestd. 10:00-18:00. Tel.: 0043(0)6643257410.

Waidhofen an der Ybbs (Niederösterreich)

Heimatmuseum, Oberer Stadtplatz 32. Getoond worden kerststallen die door boeren uit Waidhofen gemaakt zijn.

Open: 19 april-26 okt.da. 9:30-17:00. Tel.: 0043(0)7442511247.

WELS (Oberösterreich)

Burgmuseum Wels, Burggasse 3 A- 4600. Open: di.-vrij. 10:00-17:00, za. en zo. 10:00-12:00. Tel.: 0043(0)72422356940.

WENEN.

Erzbischöfliches Dom- und Diözesanmuseum, Stephansplatz 6, Passage, A-1010. Open: di.-zo. 10:00-17:00. Gesl.: op feestdagen.

Oostenrijks Museum voor Volkenkunde, Laudongasse15-19.

Open: di.-zo. 10:00-17:00. Gesl.: ma. en vakanties.

Tel:+43(0)14068905; Fax:+43(0)14085342; www.volkskundemuseum.at

WENNS (Pitztal)

Stamserhaus.Tel: Peter Riml, 0043-664/2521676

Open: juli – okt. wo en za 13:00- 18:00
www.krippenverein-wenns.com; www.wenns.tirol.gv.at (museum)

ZIRL (even t.w.v. Innsbruck)
Heimatmuseum, Dorfplatz 2, A-6170. Open: 6-20 jan; 1 juni-15 sept. za. en zo. 14:00-17:00. Tel.: 0043(0)523854382.

Polen.

KRAKAU.

Het Nationaal Historisch Museum (Rynek Główny 35) schrijft ieder jaar een wedstrijd uit onder de bevolking: wie de mooiste szopka maakt. De eerste donderdag in december worden de szopka's vanaf 10 uur naar het grote, centrale plein gebracht bij het standbeeld van de dichter Mickiewicz. De prijsuitreiking vindt plaats om 12 uur op de zondag er na in het Krzysztofory Paleis op de hoek van het plein (Rynek Główny 42/47?). De winnende szopka's blijven het hele jaar te bezichtigen.

Muzeum Ethnograficzne. Plac Wolnica 1. Szopka's uit Krakau en andere groepen. Open: ma. 10:00-17:00, wo.-vrij.10:00-17:00, za., zo., vak. 10:00-14:00. Tel.: +48(0)124306023.

Bazylika Mariacka, Rynek Główny
3 kersttaferelen op de binnenkant van de linkeraltaardeur. Rechts het paasverhaal.

Kerk van St. Andrews, Kosciol sw. Andrzeja
De schatkamer bevat één van de oudste kerstgroepen (14e eeuw) v. Europa.

WAMBIERZYCE (100 km. van Wroclaw)

Mech. Kerstgr. bestaande uit 800 fig. waarvan 300 bewegen. Andere scenes uit het leven van Jezus en het dagelijks leven in Silezië.

Open: mei-sept di-zo 9:00-17:45; okt-apr 10:00-13:00;14:00-16:00
Tel:0048(0) 74 87 19 197; www.sanktuarium.wambierzyce.pl klik Szopka

WARSCHAU

Panstwowe Muzeum Etnograficzne, Ul. Kredytowa1, PL – 00056.
Open: di., do. en vrij. 9:00-16:00; wo. 11:00-18:00; zo. 10:00-17:00.
Tel.: +48(0)827764147; www.pme.art.pl

Portugal.

AZOREN : eiland San Miguel : LAGOA

Museo do Presépio Açoriano, Rua General Bernardo do Canto 1, Santa Cruz; Open: ma.-vrij. 8:30-17:00.

COIMBRA

Museu Nacional De Machado de Castro ; Largo Dr.Jose Rodrigues
Tel.00351(0)239-482-001;e-mail mnnachadodecastro@imc-ip.pt

ESTREMOZ,

Gemeentemuseum in de bovenstad.

Open : di.-za. 10:00-12:30 en van 14:00-17:00; apr.-sept. 15:00-19:00.

Tel.: +351(0)68332071/2

FATIMA

O Présépio ea Aldea de Belém (kerstgr.en stad Bethlehem)

Rua Jacinta Marto, Edificio(gebouw) João Paulo II. 500 handgesn. fig.waarvan 200 kunnen bewegen.

Open : di.-zo. 9:00-18:00.

Tel.:+351(0)1249530858; www.museupresepio.com/index 2ING.htm

LISSABON (wijk Lapa)

Museu Nacional de Arte Antiga. Rua das Janelas Verdes 9. Dit "Rijksmuseum" van Portugal bezit de grootste kunstverzameling van het land. Daaronder bevinden zich enkele 17^e eeuwse kerststallen, afkomstig van vorstenhuizen. Open: di. 14:00-18:00; wo.-zo. 10:00-18:00.

Tel.: 351(0)213912800; www. m arte antiga ipmuseus.pt

Museu Nacional do Azulejo. Convento da Madre de Deus. Rua da Madre de Deus 4. Groot 16^e eeus tegelpaneel met de geboorte in de stal. Bovenverdieping: een paar Barokke kerstfiguren gemaakt door Antonio Ferreira.

Open: di.–zo. 10:00-12:30 en van 14:00-17:00. Tel: +351(0)218147747.

Museu Calouste Gulbenkian : Av.De Berna 45a 1067 – 001 Lisboa Codex. Bereikbaar met de metro, halte S.Sebastiao of Praca de Espanha, bus 16, 26, 31, 46, 56.

Open: di.-zo. 10:00-17:45. Gesl.: 25 dec. 1 jan. paaszondag en 1 mei.

Tel.: +351(0)217823000.

Sé Patriarchal (kathedraal), Alfama district. Grote terracotta barok groep van Machado de Castro in de Bartolomeo Joanes kapel aan de noordzijde.

Tel.: +351(1)218866752. Alleen tijdens kerstmis.

Basilica da Estrela, Praça da Estrela, tel : 00351 21396 09 15
18e eeuwse figuren van J. Machado de Castro. De kerstgroep heeft over de 500 figuren. Renovatie van de figuren begon in 2002.
Open : da. 10:00 -11 :45. Zo, ma en Chr. feestdagen 15:30 – 17:00.

Basilica dos Mártires, 3 kerstgroepen uit de school van Machado de Castro.

Museum in klooster Sao Vicente de Fora. Kerstgroep ' Patri arcado de Lisboa' uit de 19^e eeuw.

Kerstgroep uit de school van Machado de Castro in de kerk Igreja de Sao Jose. Open : alleen tijdens de kerkdiensten.

QUELUZ

Palacio Nacional de Queluz (15 km. van de oude wijk)
Kerstgroep van beschilderd aardewerk, hout, kurk en papier, uit het derde deel van de 18e eeuw van Silvestre Faria Lobo. Open: wo.-ma. 9:30-17:00.

WISEU (Beira Alta, aan de 1P5 tussen Guarda en Aveiro)

Museu Grao Vasco, Adro da Sé 3500-195,
Open: da.10:00-18:00. Gesl.: 1 jan. paaszondag, 1 mei en 1e kerstdag.
Tel.: +351(0)232422049; www.ipmuseus.pt

Slowakije

MARTIN

Ethnografisch Museum, Mala Hora 2; kerstgroepen alleen gedurende de kerstperiode. Open: di.-zo. 9:00-17:30. www.snm-em.sk

RAJECKA LESNA (N. Slowakije, 30 km. Z v. Zilina) Prachtige Slowaakse kerstgroep, gesneden door Jozef Pekara.170 bewegende fig. in Slow. klederdracht met achtergrond van historisch dorp.

Open: ma.-za. 9:00-12:00 en van 13:00-18:00; zo. 9:30-18:00.

Tel.: +421(0)8235488134; www.slovakije.com/slovak_beth/kerststal.html

Slovenië

BREZJE

Museum van Kerstgroepen,Basilica van Marija Pomagaj,www.jaslice.rkc.si

Spanje.

ALICANTE.

Museo de Belenes, Calle de San Agustín 3 (Casco Viejo).

Dit museum is gesticht door de plaatselijke kerstgroepenvereniging.

Open:sept.- juni ma 17:00-20:00 di.-vr. 10:00-14:00 en van 17:00-20:00, za. 10:00-14:00;juli en aug. ma 18:00- 21:00 di.-vrij. 11:00-14:00 en van 18:00-21:00, za,11:00-14:00. Tel.: 0034(0)965 202 232.

BARCELONA. (Barrio Gotico)

Krippenmuseum van de Catalaanse Ver. (Ass.de Pessebristes de Barcelona) Calle Paradis, 3 principal 2a (bij Plaza St. Jaume)

Sagrada Familia v.Gaudi,stenen kerstgr. boven de deur aan de achterkant. Tel.: 0034(0)933152157; www: pessebristes.org

Barcelona (Montjuic), Museu Etnològic, Pg. Santa Madrona 16 – 22. Open: di.-za. 11:00-20:00; zo. 11:00-15:00. Tel.: 0034(0)93446402.

Museum Monasterio de Pedralbes, Plaza del Monestir. Bij het Staatsmuseum. In de vaste opstelling staat het leven van Jezus centraal; 24 diorama kerstgr. Open: di.-zo. 10:00-14:00.

JEREZ DE LA FRONTERA (CÁDIZ)

Museo del Belén Jerez, C/Circo S/N.

Open: di., do.,vrij., za. 11:00-14:00, 18:00-20:00, zo. en vak. 11:00 – 14:00; Tel: 34 95 633 15 84, www.museodelbelen.es

MADRID

Museo Nacional de Artes Decorativas, hoek Montalban en Alfonso XII

Open: di.-vrij. 9:30-15:00; za., zo. en vak. 10:00-14:00.

Tel.: 0034(0)915326499.

Museo de Artes y Tradiciones Populares Canto Blanco, Crta. De Colmenar Viejo km 16, E-28049,

Open: ma., wo., vrij. 11:00-14:00 en di. en do. 11:00-14:00 en van 17:00-20:00. Tel.: +34(0)913974270.

MURCIA

Museo Salzillo in de kerk van Jezus, Plaza de San Agustin 3, ingang a.d.

Doctor Quesada; tel: 0034 968 291893;

Houten kerstgroep (600 fig.) van Francisco Salzillo (1707 – 1781)

Open: di.-za. 9:30-14:00 en van 17:00-20:00; vak. 11:00-14:00.

PAMPLONA

Diocesaan Museum: Geen nadere informatie beschikbaar.

SANTA CRISTINA D'ARO / SOLIUS (tussen Barcelona en Girona)

Cisterciënzer klooster Santa Maria de Solius.Tel:0034972 837084

Kerstgroep gemaakt door Gilbert Galceran gedurende 30 jaar.
Open: da. 11:00-12:30 en van 15:00-17:30.
Gesl.: witte donderdag en goede vrijdag.

SEVILLA

Monasterio Santa Paula, Calle de Santa Paula 11. Tel. +34 (0) 954 53 63 30
18e eeuwse kerstgr.en andere scènes over het leven van Maria; gemaakt door Fernando de Santiago, open: di – zo 10:00 – 13:00.

VALLADOLID

Museo Nacional de san Gregorio (vroeger Museo Nacional de Escultura),
Cadenas de San Gregorio 1, 2,3. Nap. kerstgroep bestaande uit 620 fig.
Open: 21 sept.- 20 mrt. di – za 10:00-14:00, 16:00-20:00, 21 mrt.-20 sept. di-
za 10:00-14:00, 16:00- 21:00. zo. 10:00-1400, gesl. ma. en tijdens
vakanties,tel: +34(0)983 25 40 83 [www.http://museoescultura.mcu.es](http://museoescultura.mcu.es)

Palma de Mallorca

Museo de la Fundación Bartolomé March. Palau March. Palau Reial 18 (in
de buurt van de kathedraal van Almudaina) E-07001. **Dit museum bezit de
belangrijkste Napolitaanse kerstgroep van Spanje.**

Open: april-okt.10:00-18:30, nov.- mrt. 10:00-18:00.
Alle za. 10:00-14:00. Gesl. zo.en feestda. tel:+34(0)971711122

Museo Diocesano, Calle Calders 2; naast zij-ingang cathedraal
Open: 10:00-13:30 en van 16:30-18:30. Gesl.: za., zo.-en feestd.

Tsjechië

ČESKÁ TŘEBOVÁ

Mestské muzeum, Staré Náměsti 78 of het magazijn in de Semaninská Ulice
2055. Open: di. 8.00-13.00. Tel.: +420(0)465534516; www.ct.upce.cz/ctb99

JILEMNICE (ten ZO. van Liberec)

Krkonošské muzeum, Zamek 75. Prachtige grote mech. kerstgroep van 142
fig. van Jáchym Metelka in 30 jaar gemaakt. (1883 – 1913).

Alleen te zien tijdens rondleiding.

Open: sept.-juni di.-zo. 8:00-12:00 en van 13:00-16:00, juli-aug. tot 17:00.
Tel.: + 420(0)481543041.

JINDŘICHŮV HRADEC (40 km. NO. van České Budějovice)

Muzeum Jindřichohradecka,Balbinovo Náměsti. Grootste mech. kerstgr. van
Europa van 1398 fig.gemaakt door Tomáš Krýza (1838–1918) leder heel uur

wordt alles in beweging gezet tijdens de rondleiding en een afzonderlijke ruimte met nog ca. 30 kerstgroepen.

Open: juni-sept. 8:30-12:00 en van 13:00-17:00.

Gesl.: 1 jan-1 juni en op ma. Tel.: +420(0)331363661; www.mjh.cz

KARLŠTEJN (30 km. ZW. van Praag)

Muzeum Betlému, prachtig museum; <http://www.hrad.karlstejn.com>

Open: jan.-mrt za,zo 10-17;apr-dec.di-zo 10-17

jan.-maart alleen za. en zo. 13:00-16:00. Gesl.: ma. Tel.:+420(0)311681385.

In de voormalige parochie vindt men een museum.met 50 kerstgroepen.

De oudste is uit de 18e eeuw en een mech.kerstgroep.

KRYŠTOFOVO ÚDOLI (ong. 30 km. ten w. van Liberec)

Muzeum Betlemu, U. Kryštofa; een kleine plaats met prachtige architectuur.

Open: za. en zo. van 13:00-16:00. www.krystofovoudoli.cz

KRÁLÍKY (ten O. van Zamberk)

Metské Muzeum, Velké náměstí 365; 4 kerstgr.

Open: di.-za. 9:00-11:30 en van 12:30-16:00; juli, aug. 12:30-17:00.

KUKS

Het Kuks bos is een plek met belangrijke figuren uitgehakt door de beroemde barok beeldhouwer Matthias Braun (1717–1732). Volg de borden op weg nr.37 t.N.van Jaroměř. Eén van de belangrijkste is een uit rotsen gehakte kerstgroep. Het werk is in zeer slechte staat; door Leoš Pryšinger zijn 2 reproducties gemaakt, deze staan in het museum ter plaatse.

KUKS – HOSPITAL

In een zijbeuk van de kerk van de Drie-enigheid staat een metershoge kerstgroep opgesteld uit 1895, alleen tijdens een rondleiding.

NOVÁ PAKA

Podkrkonoské Muzeum, Suchardova Ulice 68.

Open: 1 mrt.-30 nov. di.-za. 8:00-12:00 en van 13:00-16.30.

OLEŠNICE V ORLICKÝCH HORÁCH (NW v. Hradec Kralove)

In het stadhuis een handgesneden mech. kerstgroep (1930–1944) nooit afgemaakt, omdat de maker (Joseph Utz.) verongelukte door een cirkelzaag tijdens het werken aan de groep.

Open: za. 9:00-11:00, zo. 9:00-11:00;13:00-15:00.

Tel.: +420(0)494660226; www.olesnice.net/kultura/utzeng.html

PASEKY NAD JIZEROU (ten O. van Tanvald)

Památník zapadlych vlastencu (is onderdeel van het Krkonoské muzeum in Vrchlabí), 1 mech.kerstgr. uit 1914 en 1 oude papieren.

Open: di.-zo. 10:00-12:00 en van 14:00-16:00.

PRAAG

Narodni Muzeum, MUSAION Narodopisna Expozice (Ethnografisch mus.)

Kinského Zahrada 97, 15000 Praha 5 (Smichov). Museum te bereiken met tramlijnen 6,9,12,20. Een grote kerstgr. uit Pribram, oude zilvermijn regio.

Open: okt.-april di.-zo. 9:00-17:00, mei-sept. 10:00-17:00.

Gesl.: ma. Tel:+420(0)257214806; www.nm.cz; klik MUSAION-Ethnographic Exhibit

SUŠICE (West Bohemen)

Muzeum Šumavy, Náměstí Svobody 40. Mech. Kerstgroep uit 2003 met

hist.Sušice als achtergrond. Open: mei-okt. di.-za. 9:00-17:00;

zo. 9:00-12:00. Gesl.: ma. Tel: 00420(0)37528850.

TELČ

Muzeum Vysočiny. Náměstí Zachariase z Hradce. In de zuidwest vleugel van het Telč Staatskasteel aan het grote plein. 1 mech. Kerstgroep.

Open: mei-sept. di.-zo. 9:00-12:00 en van 13:00-17:00. april en okt. di.- zo. 9:00-12:00 en van 13:00-16:00.

Gesl.: nov.-maart en ma.Tel: 00420(0)567243918.

HRAD ROŠTEJN. (Kasteel Roštejn) 7 km. N v. Telč, in de omgev. van Doupě.

Men moet een rondleiding nemen om de kerstgroep te zien.

Open: april-sept. za., zo., vak. 9:00-12:00,13:00-16:00, mei en sept. di.-zo. 9:00-12:00 en van 13:00-17:00; juni-aug. di.-zo. 9:00-18:00. Gesl.: ma. en

nov. tot april. Tel.: 00420(0)567243738.

TŘEBECHOVICE POD OREBEM

Muzeum Betlémů. Masarykovo náměstí 24. Er zijn 40 kerststallen uit

Bohemen en Moravië te zien w.o. de bekende mechanische kerststal uit

deze plaats, gemaakt door Josef Probošt en Josef Kapucián, eind 19e eeuw.

Meer dan 2000 delen, meest beweegbaar. **Te zien geweest op de**

wereldtentoonstelling in Montreal en in Madurodam. Open: dec.-30 april di.-zo. 9:00-16:00; mei-sept. 9:00-16:00; okt. 9:00-16:00.

Gesl.: ma. en nov. www.betlem.cz

Tegenover museum buiten in het plantsoen grote houten kerstgroep.

TŘEBÍČ (Třebíči Moraviě) 60 km. ZW v. Brno. www.zamek – trebic.cz
Muzeum Vysočiny in slot Váldštejn, Zámek 1. 15 kerststallen uit Trebič en omgeving; ontwik. van de papieren kerstgroep karakteristiek voor de regio van eind 18^e vroeg 19^e eeuw tot heden, kerstgroepen van hout en een grote mechanische stal. Open: sept. di.-zo. 8:00-12:00 en van 13:00-17:00; juni-aug. da. 9:00-12:00 en van 13:00-17:00; okt.-april di.-zo. 8:00-12:00; Tel.: +420(0)568840518; www.zamek-trebic.cz; museum@zamek_trebic.cz

TŘEŠT (in de buurt van Jihlava)
Muzeum Vysočiny; Náměstí T G Masaryka 3. Hier stelt men papieren en houten kerstgroepen tentoon uit Trest. Open: juni-aug. nov.- jan. di.-zo. 9:00-12:00 en van 13:00-16:30; Tel.+420(0)567234567, <http://betlemytrest.wz.cz>

ÚSTÍ NAD ORLICI
Metské Muzeum in Hernychova Villa.
Open: do, vrij. 9:00- 11:30; 12:30-17:00; za, zo:13:30-17:00
Gesl: ma en laatste za. van de maand; www. muzeum-uo.cz

VRCHLABI (Reuzengebergte, dal van de Elbe)
Krkonošské Muzeum Správi KRNAP, Husova třída 213. De kerstgroepen (eind 1800 begin 1900) staan in een bijgebouw van het museum in het Folk Art en Craft musum, Krkonoska Ul. tegen over de kerk.
Open: di.-zo.8:00-12:00 en van 13:00-16:00; juli en aug. 8:00-12:00 en van 13:00-17:00. Gesl.: ma. en sept. Tel.: 00420(0)499456704.

VYSOKÉ NAD JIZEROU (ten ZO.van Tanvald onder Paseky)
Vlastivědné Muzeum. Dr. Karla Farského 130, 2 kerstgr. waaronder 1 mech. uit 1895.
Open: di.-zo. 8:30-12:00 en van 13:00-16:00,
juli en aug. 8:00-12:00 en van 13:00-17:00. Gesl.: ma.
Tel.: 00420(0)432593118.

ZABRDI (ten Z.W. van Praag, ri. Strakonice, Volary)
Svatava Vizinova Zabrdské Betlemy. Tel: (0) 420 737 658 058
Op de 2e verdieping van een oud café: ong. 700 papieren kerstgr.

Zwitserland.

<http://www.museums.ch/ins-museum/museumssuche/krippen>

BRIENZ
Huggler Holzbildhauerei AG, Hauptstr.64
Open: het hele jaar ma – vrij 9:00 – 12:00, 13:30 – 18:00; za tot 16:00

Ook in de Hoofdstraat de houtbewerkingsfabriek van JOBIN; een prachtige maar vreselijk dure kerstgroep (staat voor op "De Kerstgroep" van 2006).

BULLE (La Gruyere)

Musée Gruerien, Rue de la Condemine 25, Historie, kunst en traditie uit La Gruyere. Tel.: +41(0)269127260. Gesloten: 25 dec.

Open: di.-za. 10:00-12:00 en van 14:00-17:00, zo. en feestd. 14:00-17:00.

EINSIEDELN (ong. 40 km. ZO v. Zürich)

Diorama Bethlehem. Benzigerstraat 23. In een natuurgetrouwe kopie van het landschap rond Bethlehem wordt het kerstverhaal getoond. Daarvoor werden in de jaren dertig meer dan 450 houten figuren gesneden door Ferdinand Pöttmesser uit Zuid-Tirol. Tel.: +41(0)554122617;

Open: 1 mei - 31 okt. 12:00 -17:00; 1^e advent - 6 jan. 12:00-16:00 en op afspraak. www.diorama.ch

FISCHINGEN

Begane grond van de oostvleugel van het Benediktijnerklooster.

Grote kerstgroep van Karl Uelliger.www.klosterfischingen.ch

Open: het hele jaar gedurende de openingstijden van het restaurant.

LAUFEN (Z v. Basel)

Museum Laufental, Helias Helye Platz, CH- 4242. Het museum bezit een grote collectie kerststallen. Tel.: +41(0)617611730.

Open: 1e en 3e zondag van de maand 14:00-16:30.

STÄFÄ (kanton Zürich)

Museum zur Farb Stäfa, Dorfstr.13 – 15

Open: 1e en 3e zo van de maand 14:00 – 16:00 en op afspr.

STEIN AM RHEIN (ten w. van Konstanz)

Krippenwelt, Oberstadt 5,

Open: di.-zo. 10:00-18:00.

Tel.: +41(0)527210005, www.krippenwelt-ag.ch

Grote, gevarieerde privéverzameling op een leuke manier geëxposeerd.

ZÜRICH

Ortsmuseum Höngg, Vogtsrain 2.

Open: mrt.- nov. zo 14:00 – 16:00. Uitgezonderd schoolvakanties.